

AUSTRALSKÉ

Listy

IN AUSTRALIA POSTAGE PAID
IN AUSTRALIA POSTAGE PAID

AUSTRALSKÉ LISTY

ČÍSLO : 83 - 84

červenec - srpen 1998

Print Post Approved

PP 242296 / 00084

\$ 5.20

Hrad a Hradčany ze Strahovské zahrady

L. & G. Pergl

Česká Optická Firma

57 Pelham Street
CARLTON VIC. 3053
Tel: (03) 9663 6242

ZNOJEMSKÉ OKURKY !!

K dostání v Sydney
za velkoobchodní ceny
Máte - li zájem
Mirek - 9890 9953 po 3. hod.

DENTAL PROTESIS

ODBORNÝ ZUBNÍ PROTETIK

nabízí své služby, ve zvláštních případech
(stáří, nemoc atd.) ošetření doma možné,
(soukromé pojištění vyplácí
předem domluvenou částku)

Další informace
na čísle: **(02) 9388 2216**
mluvíme česky i slovensky
425 Old South Head Road
North Bondi NSW 2026

Hledáte příbuzné a známé?
Nabízíte služby a servis?
Máte zájem o seznámení?
Využijte

AUSTRALSKÉ LISTY !!!

**Česky mluvící solicitor / právník a advokát
vám nabízí služby**

Vynikající znalost českého a australského práva.
Kontaktujte: Vladimíra Gazdíka

V. GAZDIK LL.B. & CO. SOLICITORS

Vladimír Gazdik LL.B.
Solicitor & Advocate CR

1A/5 Wongala Crescent
Beecroft NSW 2119 Australia
Telephone: (02) 9980 1301
Facsimile: (02) 9980 9375

Mobile: 015 274 734
After Hours: (02) 9980 7908
Appointments: (047) 87 6336

contact

PRINTING
A.C.N. 002 887 238

**NAVRHNEME
GRAFICKY UPRAVÍME
KVALITNĚ VYTISKNEME
BAREVNĚ I ČERNOBÍLE
KATALOGY
OBCHODNÍ DOPISY
REKLAMNÍ NABÍDKY
SVATEBNÍ OZNÁMENÍ
VIZITKY
a další**

Unit 4, 175 Gibbes Street
CHATSWOOD, NSW, 2067, AUSTRALIA
Tel (02) 9417 8555 Fax (02) 9417 5510

APPLIED COMPUTER SYSTEMS

(Australia)

dodáváme celé systémy 'software' i 'hardware' pro
**MANUFACTURING, ENGINEERING
DESIGN, CAD/CAM
DESKTOP PUBLISHING
JOB COSTING, ACCOUNTING
MULTIMEDIA, DESKTOP VIDEO
České, EASTERN & WORLD FONTS
BUREAU SERVICE & TRAINING**

7 Boonah Street
WENTWORTHVILLE
NSW 2145

Tel: 02 9636 1873
Fax: 02 9631 2024
Mobile: 018 288 477

5th Floor 75 King St
Sydney NSW 2000

Tel: (02) 9262 1144
Fax: (02) 9262 4479

Plánujete cestu do Evropy?
Na zasedání zašleme náš katalog a zajistíme:

- levné letenky,
- ubytování,
- půjčení auta,
- zájezdy pro vaše australské přátele,
- pobyt v lázních,
- dovolenou na lodi,
- pojištění a profesionální servis.

Volejte Renatu - 9262 1144

NOVÁ EPOCHA

Hany Gerzanic-Honsově

Nakladatelství a knihupectví Karel Veselý v Plzni právě vydalo sbírku plzeňské rodačky PhDr. Hany Gerzanic - Honsově s názvem Nová epocha. K dílu básničky, která od roku 1951 našla druhý domov v Austrálii, se nakladatelství obrátilo již jednou, když českou veřejnost seznámilo se sbírkou Ve stínu eukalyptů. Druhé autorčino knižní dílo připravil český vydavatel pro květnový pražský knižní veletrh Svět knihy, i z toho může mít někdejší tlumočnice Pattonovy armády v Plzni radost. Své letošní narozeniny oslavila v rodném městě. Jinak své současné dny dělí mezi Čechy a Austrálii, intenzivně se podílí na rozvíjení vzájemných kulturních vztahů. Pokouší se zprostředkovat kontakty mezi Státní knihovnou v Sydney a Klementinem, mezi Střediskem západočeských spisovatelů a Společností australských autorů. Její anglicky psaná tvorba nalezla zastoupení už v šesti básnických antologiích v USA, kde autorka získala i významné ocenění Básník roku 1997.

Na procházce
u Konstantinových lázní
Hana Gerzanic - Honsová

Cestičky se v polích točí,
u nich visky na úbočí
přitulí se domky k strání.
Před větrem je lesík chrání.

U cest švestky, třešně zrají
v našem milém českém kraji.
Štíhle věže kostelíků
divají se ku nebičku.

V lese ticho jako v hrobě
vzpomínkami mluví k tobě.
Větve kývají se mile -
- vítají mne z Austrálie....

PO VOLBÁCH

Štěpán Skřivánek

Po volbách bez účasti exulantů, i když za hojně účasti bývalých tajných, bachařů, kádrováků, estébáků i novodobých skinheadů a tunelářů. Ale nebyly to volby nijak vyjimečné a přinesly jeden velký a nečekaný triumf: porážku krajně pravicových rasistů, Sládkových republikánů. Na druhé straně stranické škály došlo k mírnému sestupu strany bolševiků a monotématovi důchodci také nedosáhli pětiprocentního minima. Češi, Evropané zlatého středu, dali i letos extrémistům na srozuměnou, že ve své většině neradi kličkují směrem zprava doleva a to i přesto, že Zemanovi sociální demokraté se stali se svými dvaatřiceti procenty nejsilnější stranou a nasadili směr o nějaký ten stupínek doleva.

Vyzvedneme několik pozoruhodností kolem těchto nedávných voleb do dolní sněmovny. Vstup republiky do NATO, odhlasovaný ještě za mezivládi nestranika Tošovského, předmětem volebních sporů už nebyl. Slovenská otázka je pro Čechy definitivně u ledu, a občasné výpady Vladimíra Mečiára jsou v českých zemích sotva zaznamenávány. Nedávno podepsaná smlouva s Německem české voliče také dnes nijak už z rovnováhy nepřivádí, a to i přes zdůrazňované nehoráznosti a osobní útoky uveřejňované v senzacechtivých mediích. Šlo vlastně tentokrát o věci skutečně podstatné. O způsob provedení privatizace hospodářství a průmyslu, o sociální jistoty, o právní řád a pořádek ve státě, přestože otázky týkající se stále platného právního řádu nastoleného komunisty byly přefazeny opět na vedlejší kolej.

Vážně nemocný prezident zasahoval do volebního procesu jen nepatrně, a to je novum zcela žádoucí. Hlava státu v typu české ústavy do volebního ruchu příliš zasahovat nemá, Hradčany nejsou Bílý dům a ani jim být nemají. Václav Havel stále požívá vyjimečné prestiže po celém světě, hlavně pro svoje protirežimové postoje uznávaného spisovatele z dob Charty 77, a to je pro český stát užitečné. Ten ale také potřebuje prezidenta respektujícího volební rozhodnutí většiny občanů.

Senzaci voleb se ukázal nečekaný šestadvacetiprocentní úspěch ODS v čele s průbojným Václavem Klausem a následná Klausova "dohoda" s Milošem Zemanem. Tito dva otrlí politikové si vyměnili role. Vůdce sociálních demokratů má Klausem uznané právo sestavit svoji vládu a vládnout za Klausova tichého souhlasu, zatímco Václav Klaus se ujímá bývalé Zemanovy funkce předsedy Dolní sněmovny. Na pováženou je ovšem okolnost, že sedm ze Zemanových ministrů jsou bývalí komunisté.

Stručný	přehled	rubrik
Po volbách		01
Vláda České republiky		02
Jak doopravdy vznikla vláda		03
Zprávy		04-05
Krádež patří k bontonu		06-07
Špion, jemuž nevěřili		08-11
Perly a perličky		12
Libri Prohibiti.		13-14
Sorry - se řekne snadno		15
Nad dopisy čtenářů		16
Z tajů krás české řeči		17
Kultura		18
Napsali o Austrálii		19
Nemoci slavných		20
Když člověk jednou je....		21-22
Humor		23
Křížovka		24

Zemanova domluva s Klausem - a vůdce lidovců jistě ještě nepřestal skřípat zuby - možná zaručí uklidnění politické hladiny v republice a voličům bude umožněno sledovat co je vláda Miloše Zemana a jeho levice zač. Z kritiků jsou novopřední ministři a ti se teď budou přesvědčovat o staré pravdě, že kritizovat je libivější než držet v rukou opratě středoevropské demokracie notorických rejpálů a neposlušníků.

Kéž by se teď Češi také kriticky rozhledli po doménách sousedů. Zjistili by, že pod sluncem toho mnoho nového skutečně není, a že se jim stále daří lépe než Polákům, Maďarům, o východní části bývalého Sovětského impéria ani nemluvě. A premiéru Zemanovi jistě už v dohledné době někdo připomene staré řecko-latinské mudrosloví Hic Rhodos, hic salta - Zde je Rhodos, zde teď skákej - teď nám tedy ukaž, kam doskočíš. Za další čtyři léta se pak uvidí. Ani malá připomínka o tom, že se na NE dnes už vymlouvat nelze by neměla padnout vedle.

Prezident republiky Václav Havel jmenoval 22. 7. 1998 novou vládu ČR ve složení:

Předseda vlády

Ing. Miloš Zeman

Mistopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí

PhDr. Vladimír Špidla

Mistopředseda vlády

Ing. Pavel Mertlík

Mistopředseda vlády

JUDr. Pavel Rychetský

Mistopředseda vlády

Egon Lánský

Ministr zahraničních věcí

Jan Kavan

Ministr financí

Mgr. Ivo Svoboda

Ministr obrany

RNDr. Vladimír Vetchý, CSc.

Ministr vnitra

PhDr. Václav Grulich

Ministr průmyslu a obchodu

doc. Ing. Miroslav Grégr, CSc.

Ministr spravedlnosti

JUDr. Otakar Motejl

Ministr dopravy a spojů

doc. Ing. Antonín Peltrám, CSc.

Ministr zemědělství

Ing. Jan Fencel

Ministr zdravotnictví

MUDr. Ivan David, CSc.

Ministr školství, mládeže a tělovýchovy

Mgr. Eduard Zeman

Ministr životního prostředí

RNDr. Miloš Kužvart

Ministr kultury

Pavel Dostál

Ministr pro místní rozvoj

Prof. Ing. Jaromír Císar

Ministr

Jaroslav Bašta

Vedoucí představitelé

Poslanecké sněmovny

Parlamentu ČR:

Předseda Poslanecké sněmovny

Václav Klaus - ODS

Mistopředsedkyně

Petra Buzková - ČSSD

Mistopředseda

Ivan Langer - ODS

Mistopředseda

Stanislav Gross - ČSSD

Žádná z politických stran nezískala tolik mandátů, aby mohla sestavit jednobarevnou vládu a jednání o možných podobách koaliční vlády nepřinesla žádný výsledek. Menšinová vláda sociálních demokratů se tedy bude opírat o toleranci Občanské demokratické strany, zakotvené v tzv. opoziční smlouvě, podepsané oběma předsedy stran Milošem Zemanem a Václavem Klausem. Podle této dohody se ODS zavázala, že nevyvolá hlasování o důvěře sociální demokratické vládě, a ani je na půdě dolní sněmovny nepřipustí. Dvě nejsilnější politické strany, které smlouvu uzavřely mají tedy v dolní komoře potřebnou ústavní většinu a mohou po dohodě prosadit jakýkoliv zákon. Smluvní strany vyjádřily přesvědčení, že dodržování dohody přinese českému politickému systému potřebnou stabilitu.

IN MEMORIAM

Vážení krajané

dovoľte mi, abych vám s hlubokým zármutkem oznámil, že dne 21. června 1998

náhle zemřela

paní ing. Irena Mračková,

konzulka Generálního konzulátu České republiky v Sydney.

Paní Mračkovou budeme postrádat nejen zde na generálním konzulátu, ale zcela jistě ji budou postrádat i krajané, u kterých byla oblíbená pro svou vstřícnost, ochotu

a snahu pomoci.

V případě zájmu o projevení soustrastí je možno tyto směřovat na náš Generální konzulát, který je postoupil rodině.

JUDr. Ivan Záleský
generální konzul

Jak doopravdy vznikala vláda sociálních demokratů s tolerancí ODS

Prezident Václav Havel jmenoval vládu Miloše Zemana. Co vlastně předcházelo tomuto formálnímu vyústění předvolebních jednání?

19. a 20. června proběhly předčasné parlamentní volby. Hned v sobotu 20. června se konala první debata v České televizi. Všude se hovořilo o vzniku "staronové koalice" ODS - KDU-ČSL a US, která (jak se později ukáže) má 102 poslanecká křesla. Druhou nejčastěji zmiňovanou variantou je spojení ČSSD, KDU-ČSL a US, které prosazují především lidovci. Diskutuje se také o možnosti koalice sociální demokracie s lidovci za tiché podpory komunistů. Představitelé KDU-ČSL se dušují, že do takové vlády nikdy nevstoupí.

V pondělí 22. června prezident Havel žádá předsedu ČSSD Miloše Zemana, aby zahájil jednání o sestavení vlády. Havel zároveň ujišťuje Zemana, že mu kdykoliv v zájmu brzkého ustavení stabilní vlády poskytne při jednání podporu. Jak se ukáže později, Zeman žádnou podporu nepotřeboval. Šéf KDU-ČSL Josef Lux horuje pro širokou koalici ČSSD, KDU-ČSL a US. Předseda unie Jan Ruml tuto koalici odmítá.

Ve středu 24. června zahajuje Zeman rozhovory s předsedy všech demokratických stran. Po jednání s Václavem Klausem předstupuje před novináře s tím, že se dohodl na "pravidlech komunikace". Myšlenka jednobarevné vlády tolerované ODS se zrodila po volbách. "Při našem prvním jednání to však nebyla jediná varianta..." prozrazuje Zeman v rozhovoru pro LN 15. července.

Ve čtvrtek 15. června nabízí Zeman Unii svobody, že instaluje do vlády někdejšího ministra zahraničí a "přítele" unie Josefa Zieleniece. Podle Vladimíra Mlýnáře však ani členství pána boha v koalici se sociální demokracií by Unii nepohlo. Unie si klade podmínky vůči ODS.

Lux nepůjde se Zemanem bez Unie, která zase nikdy nepůjde se Zemanem a tak US vypisuje v sobotu 27. června podmínky, za kterých je ochotná vstoupit do středopravé koalice - pro současnou ODS nepřijatelné. Zvláště bod o "přihlášení se k odkazu vlády Josefa Tošovského" je pro Klause - který takový kabinet a jeho odrůdy nazývá produktem "jelcinizace ČR" - nestravitelný.

V pondělí 29. června přicházejí šéfové politických stran za prezidentem. Navenek to tak nevypadá, ale Václav Havel už ztrácí definitivně jakýkoliv vliv na probíhající jednání.

V úterý 30. června (deset dní po volbách) Klaus oficiálně vyloučil možnost, že ODS bude tolerovat menšinovou vládu ČSSD.

Ve čtvrtek 2. července Unie svobody definitivně utíká z námluv Miloše Zemana. Nepomáhá ani nabídka čtyř křesel ve vládě vedené Josefem Luxem.

V pátek 3. července ODS oznamuje své podmínky pro vznik středopravé koalice: majoritu ve vládě, premiérské křeslo, loajalitu koaličních poslanců. V ten samý den však oznamují Zeman s Klausem, že vytvoří dohodu, která "nastolí stabilitu v zemi a bude vymezovat toleranci ODS jednobarevné vládě ČSSD". Ve skutečnosti půjde již jen o kosmetické

úpravy opoziční smlouvy. Lidovci a Unie hovoří o zradě na voličích a chystají protitah.

V pondělí 6. července - pod vlivem oficiální hrozby spolupráce ODS a ČSSD - oznamují lidovci a unie, že chtějí diskutovat o podpoře menšinové vlády ODS. Ta - pochopitelně - nabídku nepřijímá.

V úterý 7. července říká Lux: "Unie nám slíbila, že bude tolerovat naši vládu s ČSSD. US je neseriózní partner".

Ve středu 8. července lidovci a Unie oznamují, že nehodlají podpořit vládu ČSSD pod "protektorem" ODS. Zeman jejich podporu nepotřebuje. Předsednictvo ČSSD i grémium ODS totiž schvalují "opoziční smlouvu" mezi oběma stranami. Lidovci hovoří o protiústavnosti smlouvy, není jim to však nic platné. Je totiž dobojováno.

Ve středu 22. července jmenuje prezident Václav Havel ministry, jejichž seznam mu předkládá Miloš Zeman, který složení kabinetu prosadil v ČSSD i za pomoci hrozby, že odstoupí, pokud je vedení strany nevezme na vědomí.

Opoziční smlouva vyhrazuje ODS pouze pozice v parlamentních funkcích. Exekutivu, tedy vládní funkce přenechává plně sociální demokracii. Ve smlouvě je rovněž výslovně napsáno, že opozice není povinná podporovat vládní návrhy zákonů. Nejde tedy evidentně ani o podíl na moci, ani o hledání programové shody obou stran, a hovoří-li někdo o koalici, pak tak vědomě činí ze zlé vůle. Zcela nesmyslné jsou výroky o protiústavnosti smlouvy, protože jde pouze o politický dokument, který samozřejmě nemá žádnou právní sílu. Jeho platnost také skončí ve chvíli, kdy pro jednu či druhou stranu pomine politická vůle tuto dohodu dodržet, a nemůže být tedy řečí o dělbě moci na věky. Tato silná slova spíše používají politici, kteří se domnívají, že se bez nich neobejde žádná vláda a nečekaný odchod ze svých ministerstev prožívají jako nepřijemný otfes.

Vladimír Dubský LIDOVÉ NOVINY

Prezident republiky pozdravil účastníky Týdne zahraničních Čechů

Prezident republiky Václav Havel byl potěšen tím, že ve dnech 28. června až 4. července proběhl, v rámci oslav 650. výročí Univerzity Karlovy, Týden zahraničních Čechů. Přítomné hosty, mezi nimiž nechyběli zástupci všech významných krajských organizací, pozdravil jménem prezidenta republiky vedoucí kanceláře prezidenta Ivan Medek.

Ve svém poselství prezident zdůraznil, že je mnohé, co Čechy doma a Čechy v zahraničí spojuje, ale také rozděluje. Prezident by dále uvítal, kdyby nová vláda a nový parlament věnovaly krajské otázce větší pozornost a s porozuměním a vstřícností přistupovaly k problémům, se kterými se Češi žijící v zahraničí setkávají.

Ladislav Špaček
mluvčí prezidenta republiky

ZPRÁVY

Prezident republiky Václav Havel byl v pátek 28. srpna propuštěn z pražské Ústřední vojenské nemocnice, kde strávil od 23. července celkem 37 dní, a kde mu rakouský chirurg Ernest Bodner při plánované operaci zrušil vývod tlustého střeva. Havlovu rekonvalescenci bohužel zkomplikovaly problémy s dýcháním a srdeční arytmie, vyvolaná zánětem plic, takže mu lékaři byli nuceni zavést 3. srpna opět tracheotomii, neboli chirurgický otvor do průdušnice. Jak uvedl koordinátor lékařského koncilia Miroslav Čerbák, další prezidentova rekonvalescence bude probíhat na zámku v Lánech. Zotvoru na krku byla Havlovi odstraněna kanyla a během jednoho dne se otvor po tracheotomii prakticky uzavřel, takže prezident volně dýchá i mluví. Podle Čerbáka je případná plastika na místě, kde byla tracheotomie již po několikáté provedena pouze kosmetickou záležitostí a je možné ji provést v libovolném časovém odstupu. Podle vyjádření Havlova ošetřujícího lékaře Ilji Kotíka by domácí léčba měla probíhat na zámku v Lánech podobným způsobem jako po první, dubnové operaci a soustředí se především na intenzivní a pravidelná dechová cvičení. Již v den odchodu z nemocnice lékaři dovolili prezidentovi první procházku. V Lánech budou trvale přítomni kromě lékaře i zdravotní sestra a rehabilitační pracovník, prezident bude rovněž pravidelně navštěvován členy koncilie. Jak Kotík zdůraznil, pokud bude i v průběhu domácího ošetřování vše probíhat jako dosud, nebudou lékaři nic namítat proti prezidentově cestě do Spojených států, která je plánována na polovinu září. Podle Kotíkových slov má prezident velmi dobrou náladu. Jak uvedl pneumolog dr. Boris Štastný, z výsledků počítačové tomografie vyplývá, že zánět plic, který zkomplikoval prezidentovo zotavování po operaci tlustého střeva, prakticky zcela vymizel.

O splacení ruských dluhů České republiky hodlá v příštích dnech jednat s ruským velvyslancem v ČR Nikolajem Rjabovem předseda vlády Miloš Zeman. Podle jeho slov činí ruský dluh asi tři miliardy amerických dolarů, tedy zhruba 100 miliard korun. Rusko splatilo České republice z úroků 346 miliónu dolarů za vládní dluh 3,2 miliardy dolarů v letech 1994 - 96 zatím jen 309 miliónů. "Je třeba postupovat velmi pragmaticky", řekl při zasedání Rusko-české mezivládní komise v dubnu tehdejší ministr průmyslu a obchodu Karel Kühnl. Splacení vládního dluhu podléhá principům Pařížského klubu věřitelů, který se zabývá restrukturalizací všech vládních dluhů Ruska. Podle Kühnla by splacení vlastního dluhu vůči ČR mělo stát za horizontem roku 2004.

Nebývale kladně se vyjádřil předseda ODS Václav Klaus o úloze horní sněmovny parlamentu. Ta by měla podle něj, zejména po listopadových volbách čelit "levicovému" hazardérství ČSSD. ODS proto k nadcházejícím senátním volbám

hodlá přistupovat aktivně, a rozšířit tak v Senátu své řady. "Shodli jsme se mimo jiné na tom, že po prvních krocích socialistické vlády ČSSD je zřejmé, že úloha Senátu v naší zemi zásadně vzrůstá, ODS si proto uvědomuje, že má-li čelit levicovému nebezpečí, levicovému hazardérství ČSSD, pak musí mít silnou pozici v Senátu, a my jsme připraveni proto udělat maximum. Úlohu Senátu spatřuje Klaus především v tom, že bude mít šanci zablokovat některé zákony, které by se ČSSD snažila prosadit. ODS představila 19 z dosud 25 vybraných kandidátů do Senátu.

Sociálně demokratická vláda by měla schválit na nejbližším zasedání sociálnědemokratický návrh zákona o referendu. Návrh předpokládá, že k přijetí zákona ve všelidovém hlasování bude stačit souhlas prosté většiny hlasujících. Pro platnost referenda podle sociálních demokratů stačí, přijde-li k urnám třetina oprávněných voličů. Referendum vypíše prezident republiky na návrh vlády. Platil-li by navrhovaný zákon již dnes, mohla by Zemanova vláda prosadit prakticky jakýkoliv zákon. Na její návrh, bez ohledu na případný odpor všech ostatních stran. Pokud by vládní úmysl podpořila alespoň jedna šestina voličů plus jeden, byl by přijat. Podpora ČSSD je přitom ve volbách pravidelně větší. Díky opoziční smlouvě a zákonu o referendu by tak každá vítězná strana dostávala po každých volbách prakticky absolutní mandát téměř k čemukoliv. Háček je zatím v tom, že zákon o referendu je zákonem ústavním. Pro jeho schválení se téměř jistě vysloví poslanci ČSSD a komunisté. Proti budou unionisté a nejspíše i lidovci. ODS dosud myšlenku referenda ostře odmítala. Pokušení, vyvolané představou, že jednou strana modrého ptáka ve volbách ČSSD o prsa porazí a spojený efekt opoziční smlouvy a lidových plesbicitů bude hrát v její prospěch, je však veliké. Představa, že Václav Klaus obhájí před svými voliči takový obrat v názorech a oni to bez mrknutí oka přijmou, je ovšem poněkud šílená.

Svaz vyhnanců, který zastřešuje organizace Němců vysídlených po válce ze zemí střední a východní Evropy, obvinil českého ministerského předsedu Miloše Zemana z "neuvěřitelného pohrdání člověkem" v souvislosti s jeho srovnáním organizací sudetských Němců s českými komunisty a pravicovými radikály. Zeman prokazuje "děsivý nedostatek citu pro bezpráví", prohlásila v Bonnu předsedkyně Svazu vyhnanců Erika Steinbachová se zřetelem na poválečný odsun Němců. Tímto postojem Zeman podle ní diskvalifikuje sám sebe a svou zemi vzhledem k úsilí ČR o vstup do Evropské unie. Ke kritice výroku českého premiéra se připojil také ministr v bonnském kancléřství Anton Pfeifer, který je zároveň místopředsedou koordinační rady. Ve svém s prohlášení označil Zemanovo stanovisko za "politováníhodné a zcela nepochopitelné," zvláště, poté, co první setkání koordinační rady diskusního fóra mělo dobrý a konstruktivní průběh.

Cenu osobnosti za celoživotní literární dílo pro děti a mládež převzal jedenadevadesátiletý Jaroslav Foglar. Foglar proslul zejména svými "chlapeckými" romány, které zdůrazňovaly tělesné zdraví, vůli, čestnost a morálku. Do literárního světa vstoupil knihou Hoši od Bobří řeky, aby pak následovalo třicet dalších titulů: Chata v Jezerní kotlině, Když duben přichází, Poklad černého delfína, Modrá rokle a další. V předválečných letech začal v melantrišském časopisu spolu s ilustrátorem Fisherem publikovat první český kreslený seriál Rychlé šípy, který mu vynesl obrovskou popularitu. Na jeho základě pak vznikly slavné knihy Záhada hlavolamu a Stínadla se bouří, které byly po letech doplněny Tajemstvím Velkého Vonta.

Vcelku lhostejná reakce většiny národa na třicáté výročí srpna 1968 je důkazem jistého zapomínání. Ostatně mnohé průzkumy veřejného mínění prokazují, že řada občanů cítí po minulých letech i nostalgii. Zapomínání je jistě záležitostí milosrdnou, pomáhá nám přežít a nezbáznit se. Nicméně občas si připomenout by bylo vhodné. Kupříkladu Mladá fronta Dnes přinesla materiál, v němž se uvádí, že odstraňování ekologických škod, svinstva, které nám zanechalo čtyřicet let vlády "lepších zítřků", bude trvat do roku 2005. Stálo nás to už miliardy korun a další miliardy nás to bude ještě stát. V době, kdy nám právě není do ejchuchu, musíme vynakládat velké peníze na to, abychom uklidili to, co nám tu bolševismus zanechal. Neplatí to jen o půdě, kterou prosáklý škodliviny, o zničených vodách, o skládkách, které jsou nejen ohyždné, ale i jedovaté. Zazní to možná pateticky, ale podobné škody napáchal minulý režim i v našich duších. Jsme té staré, zasmrádající a škodící mizerie plni. Jestli máme pocit, že je to už za námi, tak se hrubě mýlíme. Každou chvíli z většiny z nás vystrčí jedovatou hlavu "starý pořádek". Tu konkrétní škodlivinu možná zlikvidujeme do pátého roku třetího tisíciletí, ta druhá, zasvíňující naše dušičky, se bude odstraňovat daleko déle. A bude to těžší práce.

Přetištěno - Internet - Vladimír Kučera - SLOVO)

HLEDÁME

pana H. Hogga,

naposledy bytem : 10/6 Ripon Gv. Elsternwick VIC 3185

paní Růženu Nejedlovou, nar. 25. 11. 1933,

naposledy bytem: 131 Josephine St. Camira, QLD 4300

pana Ludvíka Čupra (Luis Cupr),

nar. 8. 8. 1921, v Patzentalu (Rakousko),

naposledy bytem: RATH. C. P., Rathdowny, QLD 4287

Všechny informace o hledaných krajanech volejte

na : Generální konzulát ČR

(02) 93710479

HOLLYWOOD IN SYDNEY

FILM TO VIDEO TRANSFER SYSTEM

North Hollywood

Vážení amatérští filmaři !

Převedeme
vaše rodinné filmy
na VHS video.

Editování, čištění, titulky,
hudební doprovod
a další úpravy provádíme zdarma.
Učtujeme pouze za délku filmu.

Prvních 10 minut.....\$ 14.-

Každá další minuta.....\$ 0.90

Vynikající kvalita a cena,
kterou si můžete dovolit.
Volejte denně po 15 hod.
Viktora nebo Elizabeth
(02) 9673 0445

Adresa: EVIMOTI
12/77-81 Saddington St.
St. Marys NSW 2769

KRÁDEŽ PATŘÍ K BONTONU

Zhroutí se pražská burza? Neduhv, které sužují kapitálový trh v Čechách, jsou notoricky známé. Špatná pravidla obchodování, dřevá legislativa a především - zavírání očí nad porušováním těchto nedokonalých zákonů, které máme. Je tato choroba smrtelná? Předseda Komise pro cenné papíry Jan Müller, kterého do funkce "šéflékaře" nedávno jmenoval sám prezident, si není jistý.

Má podle vás kapitálový trh v Čechách budoucnost?

Pokud se nám ho podaří zprůhlednit a reformovat tak by se zhruba za tři roky mohl alespoň přiblížit nějakému standartu. Pokud ale nedojde k razantním změnám včas, může se klidně zhroutit.

Komise má situaci změnit. Hodně se od ní očekává. Máte řídit, kontrolovat i trestat. Koho vlastně?

Především obchodníky s cennými papíry a všechny typy investičních fondů i společnosti. V omezeném množství - to pouze v souvislosti s nákupem a prodejem cenných papírů - také banky, pojišťovny a vůbec všechny instituce, které od nás nebo od ministerstva financí mají oprávnění k činnosti. A potom také ty, kteří toto oprávnění nemají, a přesto to klidně dělají.

Můžete uvést nějaký příklad?

Za jistou makléřskou společností třeba přišli dva klienti, kteří si potřebovali prohodit akcie a nechťeli, aby na ně bylo vidět. Zmlněná firma - mimochodem člen burzy - od jednoho akcie nakoupila a druhému je pak klidně prodala. Akcie, které měly na burze kurs sto nebo dvě stě korun, si přitom ocenili na dvě stě tisíc za kus. Předražený nákup měl zřejmě zakrýt výnosy z nějaké jiné činnosti nebo dorovnat nějaké jiné nelegální transakce. K porušení zákona však došlo a my bychom měli účastníky postihnout.

Jakou sankci můžete uložit?

Můžeme udělit pokutu až ve výši sto milionů korun. Ale to je z pohledu firem jen takové škádlení. Důležité však je, že můžeme nařídít opatření k nápravě. Účastníci musí transakci zrušit a peníze vrátit, což je pro firmy nejhorší. Protože to jde pak o mnohem větší sumy než je nějaká pokuta.

Je proti vašemu rozhodnutí

odvolání?

Ano. V první instanci všechno znovu posoudí naše komise, a pokud dojdeme ke stejnému závěru, je šance se odvolat k Vrchnímu soudu, popřípadě vznést ústavní stížnost. Nic z toho ale nemá odkladný vliv na zaplacení pokuty a zjednání nápravy. Oboje musí provinilci udělat hned i kdyby se odvolali a soudili jakkoli dlouho.

A odvolávají se?

Většinou ano. Jsou na to zvyklí z doby, kdy se kontrolou kapitálového hospodářství zabývala statní správa, která vytvořila nezdravý precedens. Když někdo dostal pokutu a odvolal se, často si pomohl. Přestože pokuta byla malá, třeba jen milion korun, rozklady nakonec končily tak, že se odvolání uznalo v plném rozsahu a nebo se pokuta smrškla na pouhých symbolických pár tisíc.

Začali jste pracovat koncem dubna. Kolik případů již máte na svém kontě?

Celkem jde o dvě stě dvacet sedm rozpracovaných i ukončených případů.

Kolik jste udělili pokut?

Pokuty jsme uložili zatím zhruba ve dvaceti případech. Dohromady jde asi o padesát milionů korun.

S jakým porušováním zákonů se nejčastěji setkáváte?

Především jde o brutální vykrádání fondů. Těm se pouští žilou nejrozumnějším způsobem. Prodá se balík akcií po stove za kus a pak se od stejné nebo jiné spřízněné společnosti nakoupí zpět za dvojnásobek. Fond chudne a kamarádi bohatnou. Nebo jiný případ. Založí se dceřiná makléřská společnost, která si účtuje velké poplatky za zprostředkování a pak se přes ni bez jakéhokoliv ekonomického důvodu přehazuje peníze sem a tam.

Manipulace s cennými papíry ovšem umožňuje i jiné věci než jen vytunelování bank a vykrádání fondů. Jestliže lze manipulovat s kursy cenných papírů, k černu jsou pak zákony proti praní špinavých peněz? Nevedou někdy stopy pochybných transakcí až do podsvětí, k samému centru organizovaného zločinu?

To netuším. Mě zajímá, kam jdou cenné papíry a jestli se s nimi obchoduje podle zákona. Teprve když naše informace dostane policie, možná, že ji to umožní rozkrýt i nějaké zločinné

spolky.

Ještě před zřízením komise se ministerstvo pokusilo zmapovat problémy kapitálového trhu zvláštní studií. Zdálo se tehdy, že zavál svěží vítr...

Zdálo se. Ale já byl tenkrát hrozně naštvaný, protože studii psali lidé bez praktické zkušenosti a byly tam takové nehoráznosti. Seděl jsem tehdy na ministerstvu financí a když se studie projednávala tak jsem prosil, aby ji neuveřejňovali alespoň v plném rozsahu. Udělali to a byla z toho hrozná ostuda.

Vaše komise začala pracovat nedávno a už se vedou spory o její podobu. Jaký je výsledek? Můžete svoji práci dělat tak, jak jste si to představoval?

Pokud jde o kompetenci komise, je menší než by bylo třeba. Zato u problémů, že jsme součástí státní správy, skutečnost překonala mé nejchmurnější představy.

Uvedl byste konkrétní případ?

Názorné, byť nejméně důležité jsou potíže s obvyčejným provozem. Ještě týden před tím, než jsme měli začít fungovat, nikoho nenapadlo připravit k tomu nějaké podmínky. Nábytkem počínaje, o kancelářské technice ani nemluvě. Fax jsem si musel donést svůj, počítač mám sestavený z několika vyřazených kusů. A někteří z mých lidí nemají dodnes žádný.

Co vám ještě vadí?

Už samo ovzduší. Vznikli jsme z Úřadu pro cenné papíry a převzali i všechny úředníky. Jenže státní správa není orientovaná na výkon. Pracovní doba je do čtvrt na pět, ale ve čtyři už tady moc lidí nezbyvá. Pravda, je tu skupinka nadšenců, kteří jsou ochotni pracovat, jsou pilní a spolehliví. Oslovili jsme například studenty vysokých škol. Máme představu, že by mohli po zapracování chodit na samostatné inspekce přímo do firem. Ale kde mám takhle schopné lidi vzít, když jim nemohu nabídnout ani průměrný plat.

Neřeší to nějaké osobní ohodnocení nebo mimořádné odměny?

Platové třídy jsou dané a hovoří jasně. Čím je starší zaměstnanec, tím je lepší a zasluhuje víc. Že je to na kapitálovém trhu přesně opačně, nikoho nezajímá. Já musím respektovat tabulky. Když u mne nastoupí student, může dostat maximálně čtyři tisíce. Když mu po měsíci připiší ohodnocení, bude brát devět tisíc. Za to

má se vši odpovědnosti kontrolovat stamilionové finanční operace? Starší úředníci, které jsme převzali od ministerstva financí tu berou deset, dvanáct tisíc, s ohodnocením osmnáct. I tohle je pro odborníky z kapitálového trhu směšně málo.

Kromě výkonných úředníků vám chybí i komisaři. V prezidiu vás mělo být pět, ale kvůli penězům jste stále jen tři.

Naše mzdy jsou skutečně příliš nízké na to, aby o ně měl zájem někdo, kdo rozumí kapitálovému trhu skutečně dobře, a naopak jsou příliš vysoké pro státní úředníky a tak stále přitahují jako magnety nejružnější existence. Tak na jedné straně musím přemlouvat mladé nadšence a na druhé straně se bránit před lidmi o které nestojíme. Hlavní problém je však jinde. Dvě jména jsme již vládě doporučili. U jednoho kandidáta však byla vznesena pochybnost ohledně jeho zkušenosti a nízkého věku. Je mu prosím třiatřicet. Tak nevím. Asi mám hledat nějakého padesátiletého ředitele, kterého chtějí vyhodit z banky.

Zmínili jste se o nedostatečné kompetentnosti komise. Je její postavení alespoň přibližně takové, jak to plánoval před časem Tomáš Ježek? Vzorem pro jeho návrh byla Amerika, kde vaši kolegové vydávají potřebné zákony?

Amerika je extrém, ale my se nepřibližujeme ani komisím běžným jinde ve světě. Nejsme nezávislí lidsky, protože komisaře navrhuje prezidentovi vláda, nejsme nezávislí ani finančně, protože nás platí ze státního rozpočtu a nejsme nezávislí ani věcně. Konceptně jsme totiž stále ještě zařazeni do zorného pole ministerstva financí. Nemůžeme ani do vlády, ani do Parlamentu, všechny zákony i směrnice k jejich vyhlášení musíme prosazovat jen přes úředníky ministerstva. Oni rozhodují o obsahu i termínu schválení. Mohou návrh podpořit, zamítnout nebo neudělat nic....

Máte špatné zkušenosti?

Názorným příkladem jsou třeba problémy s chybějícími komisaři. Velice je postrádáme, nemůžeme bez nich dělat řadu klíčových věcí. Přesto trvalo téměř dva měsíce, než se námi navržený kandidát dostal vůbec jen do programu jednání vlády.

Jak si tu zdlouhavost vysvětlujete? Vypouřou úředníky, nebo to zdržuje nějaká lobby? Máte mezi politiky nějaké

nepřátele?

Nemyslím. Tak to prostě chodí. Ani v tom snad ani není nějaký úmysl. Prostě se to vleče. Jako všechno. (Rozmlouval Jan Zvelebil - REFLEX)

Jak zašit kapsu klokanovi...

V českém časopise Týden se před nedávnem objevil článek s tímto názvem, který obviňoval bývalého českého velvyslance v Austrálii, Jaroslava Suchánka z toho, že využil svoji diplomatickou funkci k osobnímu obohacení. Protože jsem se s panem velvyslancem několikrát sešla a poznala ho jako inteligentního, vzdělaného a skromného člověka, a také protože pracuji jako novinářka již více než dvacet pět let, znám prakticky některých kolegů, a tedy "tištěné slovo" pro mne není zákonem, zatelefonovala jsem do Ostravy a požádala pana Suchánka o interview.

Byl právě na cestě do Prahy a tak jsme se dohodli, že mi na mé otázky odpoví přes Internet a já celý rozhovor s ním otisknu v příštím čísle. Proto tedy dnes jen uvádím jeho oficiální dementi.

Také mne překvapilo, že se článek z Týdne objevil i v melbournském Kvartu. Vim, jak je snadné někoho v tisku pošpinit a jak je pak velmi těžké se proti tomuto druhu osočování a zlobě bránit.

Z reakce krajanů v Austrálii na celý případ je mně smutno. Zdá se, že se opět projeví jedna z našich nepříliš dobrých vlastností - my totiž moc rádi pomlouváme a ještě raději těmto pomlouvám věříme.

Myslím, že je prvním zákonem novinářské etiky si podobné zprávy ověřit, a velice pečlivě ověřit.

Jana Haberová

Zádám o zveřejnění následujícího stanoviska

Ke kampani, která se rozpoutala kolem mé osoby ve sdělovacích prostředcích, a o níž soudím, že měla přispět k diskreditaci pravice před nadcházejícími volbami, uvádím následující:

1) Česká republika budovu velvyslanectví v Canbeře nikdy nevlastnila a nevlastní, já sám jsem tuto budovu nikdy do zástavy nedal a nikdo jiný to v mém jménu neudělal.

2) Údajné dokumenty, tvrdící opak, byly získány nelegálním způsobem a jsou nepravdivé, což mohu snadno dokázat. Australské zákony jsem neporušil a žádné podnikatelské aktivity jsem nevyvíjel.

RNDr. Jaroslav Suchánek

"Špion, jemuž nevěřili"

Výňatky z knihy generála F. Moravce.

Generál Moravec se ve svém životě ocitl v exilu třikrát. Za první světové války vstoupil do československých legií. Těsně před vypuknutím druhé světové války unikl Němcům za pomoci britské výzvědné služby do Londýna. Zemřel nakonec, jak víme, ve třetím exilu do něhož byl vyštván komunisty. V dnešní kapitole ličí, jak na přesný údaj německého agenta A-54 o chystané okupaci země, v poslední chvíli před vstupem německých jednotek do Prahy, uletěl s nejbližšími spolupracovníky a cenným materiálem, holandským letadlem do Británie. Ličí také, jak českoslovenští ministři včetně národního hrdiny, armádního generála Jana Syrového odmítali věřit zprávě o chystané okupaci...

Redakce

Jedenáctka

Velký vyzvědač stál před námi, pevně vzpřímený. Potlačené vzrušení v místnosti bylo téměř hmatatelné a došlo vyjádření v upjaté obřadnosti. Všichni jsme stáli - skoro v pozoru - a naslouchali hlášení A-54, jež nezanechávalo žádných pochyb, že přesně za jedenáct dní přestane existovat.

Toto setkání předcházelo vzkaz od A-54, urgující mimořádnou schůzku. Účastnil jsem se jí v konspirativní vile, kterou jsme měli na jednom pražském předměstí, po vykonání mimořádných opatření, abych zajistil, že nejsem sledován. Schůzka se uskutečnila v poslední dne 3. března 1939.

Předtím jsme A-54 neviděli několik měsíců. Předpokládal jsem, že po vyrazení Československa jako vojenské moci ztratil zájem na spolupráci s námi. Obavy z prozrazení mohly být dalším důvodem k přerušení styku. Vliv nacistů

v zemi odsouzené k zániku rostl. Agent nemohl vědět, jaké personální změny se uskutečnily ve druhém oddělení, a mohl se obávat, že bude vyzrazen, pokusí-li se s námi navázat spojení.

Totožnost A-54 nám stále byla neznámá - úmyslně, jako bezpečnostní opatření. Na první schůzce mě totiž požádal o slib, že nezačneme vyšetřovat jeho totožnost a přidělení. Jeho žádost byla za daných okolností logická a proto jsem mu to slíbil. Svůj slib jsem dodržel a tak jsem se jméno tohoto agenta dozvěděl až po válce.

Hned na začátku, při naší první schůzce, materiál, který přinesl, a okolnosti provázející jeho příchod mě vedly k přesvědčení, že je členem Abwehru, pravděpodobně odbočky v Saské Kamenici. Od okamžiku, kdy jsme mu "pomohli" umístit tajné německé vysílačky na našem území, nebylo nejmenších pochyb o tom, jaký druh práce dělá. Od té doby mezi námi existovalo tiché dorozumění, že víme, že je přidělen do Saské Kamenice a že má šarži kapitána. To bylo vše.

Ale právě tajemství zahalující postavu tohoto agenta se objevilo až postupem času. Ze začátku se jeho případ zdál jednoduchý. Řekl nám, že potřebuje peníze. Podle svých výpovědí se chtěl oženit se svou snoubenkou, o které řekl, že je Lužická Srbka a že "nenávidí Hitlera". (Později se ukázalo, že tenkrát žádnou snoubenku neměl, nýbrž že už byl ženatý a jeho manželka nebyl a Lužická Srbka.) Můj závěr v první fázi naší spolupráce proto byl, že tento agent, který brzo ukázal, že má pro nás cenu celé jedné agenturní sítě, prostě žádnou ideologickou motivaci nemá, a že jeho jediným motivem jsou peníze.

První známkou čehosi nevšedního byla postupná změna v agentově vztahu k nám. Začal být přátelštější a v období Mnichova u něho byla zřejmá i jistá srdečnost, obvykle ve vztazích placených agentů k jejich zaměstnavatelům neslýchaná. Když v září 1938 moji tři důstojníci byli ohroženi Heinelovci na našich hranicích, projevil agent nejen duchapřítomnost, ale i opravdovou starostlivost o jejich bezpečnost. Mnichov mu poskytl příležitost, jaká se mnoha vyzvědačům nenaskytne. Měl teď totiž možnost přerušit na vlastní pěst výzvědnou činnost a začít užívat plodů své

činnosti, aniž musel mít, jak je v této praxi běžné, strach z důsledků takového počínání. Jestliže naopak dával přednost pokračování ve výzvědné činnosti, dalo se očekávat, že ve svém postavení nabídne služby jedné ze západních velmocí, místo aby pokračoval ve spolupráci se zmrzačenou a zkomírající obětí Mnichovské dohody.

Krátce řečeno vůbec jsem nečekal, že agenta A-54 ještě někdy uvidím. Po několikaměsíční přestávce jsme však od něho dostali vzkaz, že se chce s námi sejít na nových hranicích. Štábní kapitán Fryč byl poslán na určené místo a odvezl agenta do Prahy. Ted stál před námi a se svou obvyklou energií odříkával své hlášení. Smysl jeho zprávy byla asi tento: Za prvé: Německé jednotky začnou okupovat západní polovinu československého torza - historické země Čechy a Moravu - brzy ráno 15. března 1939. Operace se zúčastní 4 armádní skupiny. Do 9 hodin ráno mají dorazit do Prahy a obsadit ji. Jednotkám budou velet generálové von Bock, von Leeb, von Blaskowitz a von List. Směr plánovaného útoku bude ze severu a z jihu a hlavním místem určení vedle Prahy bude Brno, hlavní město Moravy.

Za druhé: Souběžně s okupací Čech a Moravy plán vyžaduje vytvoření "nezávislého" Slovenska, které bude dáno pod ochranu německé Říše.

Za třetí: Nečeká se, že československá armáda, jež byla zredukována a skoro úplně zdemoralizovaná, se postaví na odpor. Z německé strany bude tato operace z důvodu mezinárodně politických prezentována jako "mirové opatření za účelem znovunastolení pořádku". Proto nebude v Říši vyhlášena všeobecná mobilizace.

A-54 nám přinesl originální dokument, rozkaz pro představitele Gestapa, kteří budou provázet okupující jednotky. Rozkaz jim nařizoval, aby zatkl všechny zpravodajské důstojníky a podrobili je "velmi přísnému" vyšetřování, aby byla zjištěna totožnost vyzvědačů pracujících pro Československo na území Říše. Když jsem tento dokument pročetl, A-54 se mě zeptal, co hodlám učinit, abychom unikli Gestapu a všemu, co tento rozkaz znamená. Odpověděl jsem vyhybavě. Řekl jsem, že máme něco připraveno. A-54 řekl, že předpokládá, že jsme pravděpodobně učinili přípravy

k odchodu z Československa do jedné ze západních zemí, a podotkl: "V tom případě vám radím, abyste si nevybírali Francii." Pak k mému velkému překvapení dodal, že nás najde, ať odjederne kamkoliv, a znovu s námi začne spolupráci.

Dal jsem mu jednu naši adresu ve Švýcarsku a jinou v Holandsku. Abych byl upřímný, nečekal jsem, že jedné nebo druhé použije, neboť jeho poznámku, že má v úmyslu nás vyhledat, jsem považoval pouze za ohleduplný způsob, jak nám dát sbohem. Vůbec se mi nesnilo, že zamýšlí opravdu přesně to, co říká.

Schůzka netrvala déle než půl hodiny. Času nebylo nazbyt. Před odchodem mě A-54 požádal, abychom dali dobrý pozor na to, aby se žádná z jeho kartoték dostala do rukou německých orgánů. Už jsem se o to postaral, a proto jsem mu řekl, že nemusí mít žádné starosti. Kývl, postavil se do pozoru: "Mnoho štěstí, pane plukovníku. Neříkám sbohem, říkám Auf Wiedersehen".

Zdá se neuvěřitelné, když se dívám zpátky, že navzdor všem zprávám, které se hrnaly za posledních měsíců, tolik funkcionářů stále ještě odmítalo přiznat si, jak opravdu věci stojí. Někteří ovšem zcela vědomě pomáhali nepříteli. Ostatní však jako by byli zachvázeni strašnou slepotou, jež jim nedovoľovala rozeznat hroznou skutečnost a patřičně na ni reagovat.

Hned po schůzce s A-54 jsem šel podat zprávu úřadujícímu zástupci velitele hlavního štábu, generálu Fialovi (generál Krejčí už byl na nucené dovolené), který projevil velký zájem. Na několika jiných místech se však mé zprávě nedostalo dobrého přijetí. Jak jsem se později dozvěděl, velitel operačního oddělení udělal poznámku k rumunskému attaché v tom smyslu, že jsem přepracován a že ztrácím nervy. Jiný vysoký důstojník mi poslal vzkaz, že by mě chtěl vidět "mezi čtyřma očima". V očekávání nabídky podzemní spolupráce jsem přispěchal do jeho kanceláře, kde se mě zeptal na radu, zda by vzhledem k mé zprávě měl vyzvednout své úspory v obnose asi 300 dolarů z banky nebo je tam nechat.

První mezi pochybovači a nevěřícími byl ministr zahraničních věcí Chvalkovský. Na tajné schůzi vlády pevně popřel všechny "pověsti" a doporučil, aby ministři nedělali žádná opatření. Ministr zemědělství dr. Feireabend, který byl

této schůzce přítomen, hlásil po svém příchodu do Londýna, že Chvalkovský řekl asi toto: "Ministerstvo zahraničních věcí ví o tom, že naši zpravodajci hlásí, že Německo připravuje zničení československého státu a že Hitler popouzí Slováky proti Čechům a navádí je, aby rozbili republiku. Tyto zprávy jsou nepravdivé, jako byly zprávy o domnělém plánu Německa zaútočit na Československo v květnu minulého roku. V této době jsme vyhlásili mobilizaci a popudili Hitlera proti sobě. Teď bychom opakovali stejnou chybu na podkladě podobných hlášení".

Zatím co moji představení diskutovali o věrohodnosti mé zprávy, učinil jsem zoufalý pokus udělat ve věci něco sám, na vlastní pěst. Dal jsem zprávu majoru Gibsonovi z britské zpravodajské služby v Londýně, aby se postarala o to, aby byl podán diplomatický protest britské vlády proti chystané okupaci. Gibson mi později řekl, že britská vláda protest opravdu podala prostřednictvím svého velvyslance v Berlíně, Sira Nevilla Hendersona, ale ten byl v Berlíně ostře odbyt.

Pokusili jsme se o podobnou akci přes Francii, ale bez výsledku. Major Gouyou mi řekl, že aby se takové žádosti dostalo patřičného přijetí na Quai d'Orsay, musela by být předložena diplomatickou cestou, což by znamenalo přes naše ministerstvo zahraničních věcí. Jelikož to vyžadovala dobrou vůli appeasera Bonnetta na francouzské straně a kolaboranta Chvalkovského na straně československé, byl tento pokus očividně předem určen k neúspěchu.

Pražský arcibiskup kardinál Kašpar jel v této době právě do Říma na pohřeb papeže Pia 11. a korunovaci Pia 12, jež se konala 12. března. Přes prostředníky jsem se k arcibiskupovi dostal a podal žádost, aby intervenoval u italského diktátora proti připravované akci, buď přímo u papeže, nebo u Mussoliniho. Bylo mi řečeno, že se tak stane, nevím, zda měl biskup možnost tuto intervenci provést.

11. března jsme se s generálem Fialou odebrali do kanceláře ministerského předsedy, kde jsme si vyžádali naléhavé slyšení. Vláda právě zasedala, když jsme přijeli do Kolovratského paláce. Byli jsme přijati Beranem, Syrovým, Chvalkovským a Eliášem, který byl ministrem železnic.

Na Fialovu žádost jsem jim přednesl zprávu do všech podrobností a zdůraznil zejména, že ji považuji za zcela autentickou vzhledem k prameni, který ji dodal, a vzhledem k tomu, že byla podložena již zmíněným originálním dokumentem, rozkazem adresovaným orgánům Gestapa a nařizujícím zajištění a výsledků československých zpravodajských orgánů.

Když jsem skončil, ministři chvíli mlčeli. Pak Chvalkovský prohlásil, že zprávě nevěří. Má prý informace, že je v Berlíně naprostý klid a nic nenavědčuje připravám k nějaké násilné akci proti našemu státu. Aby to dokázal, zavolal právě v Praze přítomného legačního radu našeho berlinského velvyslanectví, který se den předtím vrátil z Berlína. Tento diplomat potvrdil, co řekl Chvalkovský, a konstatoval, že den předtím s ním Göring mluvil velmi laskavě. Také řekl, že cestou autem z Berlína do Prahy nepozoroval žádné soustředění německých jednotek.

Chvalkovský mi pak řekl: "Pane plukovníku, vím, že jste dobrý zpravodajský důstojník, a že to myslíte dobře. Ale kdyby se dělo něco takového, o čem mluvíte, já, jako ministr zahraničí bych byl první, kdo by o tom věděl. Uklidněte se a přistě nám přineste lepší zprávy".

Reagoval jsem prudce na tato slova. Obrátil jsem se ke generálu Syrovému, jednoho ze dvou ministrů-vojáků v místnosti, a vyzval ho, aby celou věc dobře uvážil. Zdůraznil jsem, že zpráva je nejen přesná a definitivní, ale že byla od chvíle, kdy jsme ji dostali potvrzena hlášením z jiných pramenů, včetně pramenů francouzských. Dodal jsem, že při této příležitosti bych chtěl upozornit na určitá opatření, která i v tuto pozdní hodinu mohou být učiněna. Vláda může nařídít ozbrojený odpor, i když jen symbolický, jako postoj československého státu. Vláda může uprchnout do Londýna nebo do Paříže na znamení protestu a jako demonstraci světové veřejnosti, jaké je citění československého lidu. Řekl jsem, že budova hlavního velitelství by mohla být vyhozena do povětří a všechny papíry a nařízení zničeny. Všechny vojenské letouny by mohly odletět ze svých základů, nejdůležitější a nejtajnější zbraně by se měly přesunout do zahraničí nebo zničit. Důvěrné archivy všech ministerstev

mohou být odstraněny nebo zničeny. Navrhl jsem, aby vláda nařídila odvézt všechny důležité průmyslové plány ze země - a některé nejdůležitější muniční továrny vyhodit do vzduchu. Řekl jsem, že je čas ještě udělat mnoho jiných věcí a tak zabránit, aby Němci mohli bez-
trestně využít všech politických a vojenských výhod, plynoucích z okupace naší vlasti.

Generál Syrový však rovněž odmítl zprávu uvěřit. Řekl, že opravdu nevidí důvod, proč by měli Němci obsazovat naše území. Československá vláda dělá stejně všechno, co od ní Berlín žádá. Jeho námitky byly nelogické a nevhodné. Československo přece nebylo Němci obsazeno pro povolnost či nepovolnost československé vlády vůči Německu, nýbrž proto, že německé vrchní velení potřebovalo československé území pro rozšíření své vojenské základny proti Polsku.

Eliáš míchel. Ministerský předseda Beran konstatoval, že souhlasí s ministrem Chvalkovským a Syrovým. Výsledkem bylo, že vládní představitelé odmítlí učinit jakákoliv opatření. Zřejmě se báli, že by popudili Německo.

Nadarmo jsem jim opakoval, že varování o nadcházející agresi je pečlivě ohodnoceno zpravodajskými znalci, a že by nemělo být zavrženo pouze na základě soukromých názorů a přesvědčení. Odpověď ministra zahraničí zněla, že moje zpráva je nepravdivá a že by způsobila rozruch a nepokoje. Chvalkovský mne pak důrazně upozornil, že rozšiřování této zprávy by bylo považováno za rozšiřování nepravdivých povídaček a pobuřování, obě je soudně stíhatelné. S tím jsme byli propuštěni.

Tato audience byla nejtrapnější zkušenost, kterou jsem za celý svůj život prožil. Pro mne znamenala konec československé samostatnosti. Skonečnou platností mi bylo dokázáno, že to, co jsem si předsevzal budu muset provést sám, bez pomoci kohokoliv, dokonce proti rozkazu své vlády - ačkoliv po této zkušenosti jsem tuto vládu nemohl považovat za vládu, konající své povinnosti z pověření lidu. Zbývalo již jen několik dní.

13. března ráno jsem řekl generálu Fialovi, že jsem se rozhodl odejít s několika vybranými důstojníky ze země, než do ní německé armády vpochoďují, a pokračovat v naší práci proti Německu ze zahraničí. Fiala mé rozhodnutí plně

schválil. Aby naše organizace byla schopné operovat z Londýna, jak jsem se rozhodl - bylo nutno přestěhovat mnoho našeho materiálu z pražské centrály do Londýna. Problém byl dostat materiál, který jsme potřebovali z našich archivů na britské vyslanectví, odkud mohly být dokumenty dopraveny diplomatickou poštou do Londýna. Nebylo lehké zařídit převoz, aniž jsme na sebe přivolali pozornost, ale s pomocí "Gibbyho" se nám to podařilo.

V noci 13. března tmavý, nenápadný vůz vyjel z garáže a řidič, malý, suchý mužik s knirkem, zůstal ve voze, zatím co se do auta pakoval velký počet kanvasových pytlů. Pak řidič - Gibby - odvezl tento cenný náklad přímo na britské vyslanectví. Major Gibson mi později sdělil, že den nato vypukl oheň v místnosti vyslanectví, kde byl materiál uskladněn, než mohl být poslán kurýrem do Londýna. Oheň byl uhašen, aniž učiní velkou škodu, a nikdy jsme se nedozvěděli, zda to byl pokus o sabotáž.

Příští den jsem byl povolán s ostatními důstojníky štábu na schůzi s generálem Syrovým. Hlavním předmětem rozprav byla zásobovací a vojenská situace na Slovensku. O okupaci nepadlo ani slovo. Teprve na konci konference, skoro jako mimochodem Syrový řekl: "Moravec pořád říká, že zítra budeme okupováni, tak bychom se měli pro všechny případy připravit." A tak "pro případ", že by Moravec měl pravdu, vydal Syrový následující rozkaz: "Vojenské jednotky zůstanou uvnitř ubytoven, postupujícím německým jednotkám nebudou klást žádný odpor, žádné zařízení nebude zničeno, žádné archivy nebudou poškozeny. Němečtí velitelé budou přijati s patřičnou zdvořilostí, každý zůstane na svém místě a bude čekat příslušné rozkazy."

Operační oddělení generálního štábu ihned poslalo důstojníka ke každému armádnímu velitelství s rozkazem informovat velitele o těchto nařízeních.

At byl rozkaz nápadem Syrového nebo ne - jsem přesvědčen, že představoval rozhodnutí celé vlády - byla to bezpáteří kapitulace, poráženecké a zbabělé rozhodnutí, jež zbavovalo československý lid jeho poslední příležitosti projevit odpor.

A tak mě čekal poslední úkol,

který musí vykonat každá vláda, nebo vládní orgán v době bezprostředního ohrožení. To bylo zabezpečení našich archivů. Více než povinnost - byla to věc cti - záležitost, na níž závisely životy stovek jedinců. Naše zpravodajské archivy by se přirozeně staly předmětem největšího zájmu Abwehru a Gestapa, a proto musely být zničeny. Masivní zpravodajské archivy v budově hlavního štábu nemohly být odstraněny, protože jsem po mnoho dnů nemohl dostat povolení k jejich zničení. Až v posledních hodinách, kdy už se o správnosti hlášení nedalo pochybovat, jsem povolení dostal.

Odpoledne 14. března přišel od plukovníka Hrona, vojenského attache naší legace v Berlíně vzkaz, že německá invaze se uskuteční následujícího dne - v několika hodinách. Plukovník Hron zakončil svůj vzkaz slovy: "Bůh vám pomoz a nám taky."

Už předtím, kolem poledne jsem dostal vzkaz od majora Gibsona, že náš letoun přistál na letišti v Ruzyni. Byl to holandský soukromý letoun a jen tak tak, že pro špatné počasí přistál. Když jsem se to dozvěděl, šel jsem naposledy ke generálu Fialovi. Byl to dobrý přítel a vlastenec. Byl pohnut, když mi přál všechno nejlepší. Skoro v slzách mi řekl, že jeho úkolem je čekat v budově generálního štábu a přijmout velitele branných sil okupujících Prahu.

Teď nadešel čas k provedení toho nejtěžšího rozhodnutí, jaké jsem kdy udělal. V těchto dnech jsem sestavoval seznam jedenácti osob, které mě měly doprovázet do Anglie - do vyhnanství a do dalšího boje proti okupantům. Vybral jsem těchto jedenáct osob s největší pečlivostí, dáváje při jejich výběru všechnu sentimentalitu stranou.

Nejprve jsem musel překonat jeden osobní problém. Gibson od počátku přepokládal, že s sebou vezmu svou ženu a děti. Vlastně to skoro žádal. Bůh ví, že jsem to chtěl udělat. Věděl jsem, stejně dobře jako on, jaké nebezpečí jim hrozí, když je nechám doma. Ale v životě každého muže přijde jednou okamžik, kdy musí v agonii stát úplně sám tváří v tvář svému svědomí. Nakonec jsem se přinutil ignorovat všechny osobní a citové pohnutky a udělal výběr jedenácti osob výlučně na základě dvou kritérií: kdo bude nejužitečnější pro Československo v naší práci v zahraničí

a kdo ví příliš mnoho o našich agenturních sítích, takže by tím, představoval nebezpečí pro naši věc, kdyby byl ponechán doma na pospas Gestapu.

Tak vznikl můj konečný výběr jedenáctky: plukovník Tichý, můj bývalý zástupce, později vojenský attache v Bernu, kterého jsem vzal s sebou, protože znal téměř všechny tajné údaje týkající se našich zpravodajských sítí, major Emil Strankmüller, můj nynější zástupce a velitel špiónážní služby, major Josef Bartík, velitel protišpiónážní služby, štábní kapitán Josef Tauer, můj pobočník, tajemník a finanční důstojník, štábní kapitán František Fryč, specialista na Německo, a schopný znalec kódů, štábní kapitán Josef Fort, specialista na Německo a na protišpiónážní záležitosti, major Alois Frank, schopný agenturní důstojník a specialista na Německo, štábní kapitán Ladislav Cigna, specialista na německé záležitosti, štábní kapitán Karel Paleček, člen protišpiónážní služby a specialista na vybavování agentů osobními dokumenty. Nakonec jich odešlo pouze deset a se mnou byla naše skupina známá jako "jedenáctka", protože štábní kapitán Dítě, narychlo odvolaný ze svého mimořádného přidělení na Slovensku měl v kritický okamžik automobilovou nehodu a zmeškal odlet.

Odpoledne 14. března jsem si postupně zavolal všechny tyto důstojníky do své kanceláře. Vysvětlil jsem jim svůj plán a všichni do jednoho se mnou souhlasili. Každý z nich mi dal své slovo, že nikomu, ani svým nejbližším nesdělí ani slovo o tomto plánu, a že nadto jako další bezpečnostní opatření neopustí budovu generálního štábu bez mého osobního povolení. Všichni důstojníci dodrželi své slovo.

Konečně jsem šel domů rozloučit se s rodinou, pro jejich vlastní ochranu a vzhledem k omezením, která jsem vyžadoval od svých kolegů, nemohl jsem ovšem říci manželce a dětem, že odjíždím a že se už možná nikdy nevidíme. Řekl jsem pouze, že odjíždím na služební cestu na Moravu, kde zůstanu přes noc, a požádal jsem ženu, aby mi zapakovala trochu prádla a kartáček na zuby. Svým dcerkám jsem řekl, aby druhý den nešly do školy a zůstaly doma, poněvadž jsem slyšel že budou možná v městě nepokoje. Velká sněhová bouře se blížila na Prahu z Německa - "Boží soud" jak to pak Češi

nazývali - a Němci pochoduující příštího rána do města byli přivítáni skučícím větrem, tuhým mrazem a hlubokým sněhem, který přes noc napadla ve kterém jejich vozidla často dostávala smyk a havarovala. Určitou dobu před našim odjezdem, jak jsem se již zminil, vyvstala nepříjemná možnost, že tato blížící se bouře znemožní náš odlet do Anglie, ale pilot se nakonec uvolil, že ji proletí. Když jsem se po rozloučení s rodinou vrátil do budovy generálního štábu, naše poslední papíry byly nakládány do pece - oharky papírů se vznášely nahoru a lehce padaly dolů.

O několik hodin později, když druhého dne Němci dorazili do města, admirál Canaris přispěchal do budovy hlavního štábu a požádal, aby mu byly předány všechny zpravodajské seznamy, archivy a klíče k obměněným pokladnám československé zpravodajské služby. Jeden z mých důstojníků, který zůstal doma, štábní kapitán Fárek, mohl ovšem reagovat na tuto německou žádost pravdivým konstatováním: "Všechno bylo zničeno". Jeden major Abwehru na to odpověděl: "To jsme očekávali, my bychom udělali totéž". Vyprázdnil jsem naše pokladny, jež obsahovaly cizí valuty, a napěchoval jsem aktovku asi 200 000 markami a asi 100 000 holandských zlatých. Tato suma, se zmíněnými obnosy původně uloženými v Ženěvě, Haagu, Stockholmu a Varšavě představovala náš počáteční kapitál k financování našich nových operací v zahraničí.

Abychom nepřivolaali pozornost německých agentů, kteří budovu hlídali, vydal jsem rozkaz, aby Jedenáctka provedla odjezd ve třech skupinách, každá z nich v autě jedoucím do Ruzyně různými směry, jež se setkaly na letišti, kde nás očekával holandský letoun.

Odjezd proběhl hladce, ačkoliv letiště bylo plné německých agentů. Dva celní důstojníci, kteří nás znali osobně, prohlédli naše nabitě aktovky a už se nás na nic neptali.

Naše cesta vedla přes Německo a skoro po startu náš letoun vletěl do bouře, která působila takové výkyvy a vzduchová propadliště, že jsme byli v opravdovém nebezpečí, že se zřítíme do Německa. Ale nakonec jsme dorazili do Amsterdamu, odkud jsme letěli do Londýna, kde v důsledku naší zastávky v Holandsku a pověstí, jež už kolovaly o našem letu,

jsme byli na letišti očekáváni více než tuctem novinářů. Mimořádný let z Československa nezůstal bez povšimnutí a příští ráno britské deníky přinesly velké titulky jež hlásaly: "Tajemný letoun přistál v Croydnu", "Jména přichozích držena v tajnosti", "Korespondenti se nesměli přiblížit", "Kdo je těch jedenáct Čechoslováků?"

Bylo to jedenáct Čechů, kteří prožívali hořkost nejhroznějšího údělu, jež může být člověku přisouzen - ztrátu a ničení své vlasti. V holandském letounu letícím směrem k Anglii, v posledním gestu odporu proti agresi, byl jsem zachvácen černými myšlenkami. Celý ten tvrdý boj minulých let, všechna ta krev a oběti tolika lidí, jaký vlastně měly význam? Masarykova republika ležela v troskách. Podruhé v životě jsem byl vyhnancem. Byl jsem odloučen od své ženy a dětí, ztracených pod vířícím sněhem, ponechaných v odsouzené zemi na milost a nemilost okupantům.

Hořkost mě ochromila. V okamžiku, kdy náš letoun přelétal české pohraniční hory, dal jsem hlavu do dlani, přemožen bolestí.

IN MEMORIAM

S bolestí v srdci sděluji všem
přátelům a známým,
že nás náhle navždy
dne 30. června 98 ve věku 77 let
opustil

můj drahý manžel
pan Emanuel Jan Marek

Zarmoucená manželka
Faith Marek
Coolum Beach, Qld 4573

PERLY A PERLIČKY

Ze kromě Vítězslava Nezvala, socialistického bouřliváka, stalinského agitátora a soukala oslavných deklamovánek, vedle Nezvala sekčního šéfa ministerstva kultury, existoval také Vítězslav Nezval Cech, to dokázala Jana Reichová v červnu v Krabicovém domě v Sydney ve svém recitačním pořadu, kde byly předneseny úryvky z díla tohoto velkého českého básníka. Velkého? Velkého, i přes ty deklamovánky. Však na to v úvodním slově poukázal i Josef Berton. I jiné národy mají své Nezvaly - nezbedníky. Nezvaly - zrádce, básníky několika vyznání. Česká řeč Vítězslava Nezvala ale přežívá a přežije toho nechutného básníka zpívajícího o výbornostech největšího diktátora dějin. Nezvalova čeština je perlou českého písemnictví, tedy jeho čeština z let třicátých. Nezval tvořil lehce, chrлил ze sebe verše, metafory na běžícím básnickém pásu a v tom nebyl nepodoben Vrchlickému. Zamýšlel se i nad našimi dějinami a to úplně nesocialisticky, a Václav Pečenka nám přednesl jedno takové Nezvalovo zamyšlení nad údělem kata Jana Mydláře. Končí slovy - já, kat Mydlář, sice stínám hlavy českých pánů na Staroměstském náměstí, ale já jsem proti. Řekl to ústy Nezvalovými a to dost přesvědčivě. Zde ovšem rozjímá Nezval nad osudy lidí ze sedmnáctého století. Nad osudem generála Píky a Milady Horákové se ještě žádný bolševický kat Mydlář, byť i jen ústy básníka, nepozastavil... Jana Reichová jako osvědčená recitátorka měla vydatnou pomoc ve dvou smělcih po svém boku, z nichž Václav Pečenka se ukázal velmi citlivým interpretem Nezvalovým. Další mužský recitátor, Ivan Penn-Pšenička si na Nezvala vyhrnul rukávy, tak jako si je před lety vyhrnul pisatel těchto řádků na Jaroslava Seiferta a bůhsud že nám to české spisovatelské nebe odpustí... Leč snaha byla patrná a posluchači to dovedli ocenit. O Janě Reichové klevety prohlašují ledacos, ale já si na Janu - recitátorku sahat nedám. Sobecnstvem to ona umí a člověkem dovede pohnout. Po několika dekádách záslužné práce ji má člověk v uchu. Já ji mohu poslouchat do nekonečna a vždy s chutí. I tentokrát se zasloužila o úspěšné literární odpoledne. Všechna čest patří jí i jejím kolegům, včetně kytaristy Evžena Burdy, jemuž hlediště opětovně projevovalo zvláštní přízeň opakovaným potleskem.

Sokolské kino Ponrepo se skutečně dovede překonávat a začíná předstihovat samo sebe. Po velmi závažném filmu o prezidentu Masarykovi se vytasil s filmem o Karlu Hašlerovi, opět zplazeném pro Českou televizi a o tomto českém písničkáři se člověk dozvěděl co dávno měl vědět a co nevěděl. Třeba že Hašler měl za ženu sestru Rudolfa Frimla. Že odmítl spolupracovat s Frimlem na provedení Rosemary v pražské Uránii, kde ji nakonec ve světové premiéře uvedl Friml sám. A také, že Karel Hašlet skončil v Mauthausenu. Komunisté o něm prostě mlčeli, tak jako o všech velkých Čechích jim nekonvenujících a asi hlavně proto, že Hašler byl umělcem opravdu

lidovým v tom nejprostším a nejpůvodnějším slova smyslu. Že psal pro skutečný lid, hlavně prostý pražský lid, že nebyl s bolševiky na stejné vlně a že byl tělem i duší vlastencem. Ani rozhárané rodinné poměry film netajil, ba ani sňatek jeho nezdáného syna s otcovou milenkou a přítelkyní. Člověku také napadlo, že všechny ty, ve filmu hrané melodie zná, ale neuvědomuje si, že je jejich autorem právě Karel Hašler. Po operaci se zotavujícího promítače Jana Jiráskaa zastoupil věčně nový starosta sydneyjského Sokola Karel Jeniček, ale kyne nádej, že příště už bude pan Ponrepo opět na palubě.

Na toho Hašlera jsem do sokolovny přišel o hodinu dříve. Nevěda kam se v tom chladu tělocvičny vrtnout - na hrazdu se mi nechtělo, kolovadla v té prázdnosti visela od stropu až hrozivě, - pustil jsem se do vedlejšího rakouského klubu. Tam mě uvítalo teplo, květiny za okny, příjemná číšnice, bodrý výčepní, úhledný stůl s čistým ubrusem, nudlová polévka a vídeňský fízek pro přeborníka. Trochu se mi z té nečekané pohody zatočila hlava, ale zpozoroval jsem, že se v restauraci nacházela i větší skupina Čechů, právě tak zápasících s rakouskou porcí. Na stěnách mouchy na Jeho císařské Veličenstvo nekálely, protože tam Jeho obraz nebyl, ale bylo tam tak teplo, veselo a pohostinné, že jsem pak v neděli večer, či v noci na pondělek snil o někém Rakousku. Také o naší sokolovně. Zdalo se mi, že i my Češi máme vzornou restauraci, že naše obrovitá cvičebna na sebe vzala podobu jakési moravské jizby, kam o weekendech chodí naši lidé se dobře najíst a pobavit se. Že se hrazdy a kruhy proměnily v úslužné číšnice a číšníky. Že si mohu objednat třeba i rajskou omáčku. Že při obědě je slyšet dobrou českou hudbu. Že se prostě stal ze sokolovny funkční a hojně navštěvovaný český podnik, ba že se sokolský Národní dům stal stánkem české kultury v Austrálii a že z podia vymizely nechutné oplzlosti, které se tam v poslední době vkrádají. Pak jsem se probudil. Ovanul mě chlad a nezbyvalo než vylézt na švédský žebř. Poskočil jsem i na žíněnku, dal si párek s hořčicí jako pravý český malý člobrdík ve velké tělocvičně a v ranním rozjímání jsem si začal slibovat, že začnu přemlouvát spoludiváky, abychom to Ponrepo trochu vyšprnili, abychom se tam cítili nějak více doma. Zaplat pánbů za to Ponrepo co máme teď, ale nějaká ta stovka sem či tam by to vylepšit dovedla. Budu-li za tato hříšná slova kamenován, budu pocíťovat vinu jen částečně. Nu ale vážně: nesedl by obidek v úhledné sokolské restauraci, při hudbě v družné zábavě, pak ten film, nakonec snad zůstat i na večerí...

Tvůrkyní výjevů z pražské historie při vlnách bondajské pláže a hrdince neúnavných pokusů sehnat na jednu hromadu sydneyjské Čechy jako představitele samých sebe se za vydatné pomoci Lenky Muchové jako kostymérky, podařilo uspět pásmem "Co Čech to muzikant". Tou tvůrkyní a hrdinkou je ovšem česká režisérka Kateřina Iváková. Podařilo se ji nepodařitelně: dát dohromady celý zástup českých nadšenců, prohnat je zkouškami a postavit na prkna bondajského pavilonu, který před nedávnem také hostil pásmo výjevů z pestrých dějin

LIBRI PROHIBITI

Jaroslav Kovářiček

Ani se mi nechce věřit, že tomu bude už letos deset let od politického převratu v naší zemi. Čas kvapí nesmířitelně dál a my se tázavě rozhlížíme jaké stopy za sebou zanechává. Mnohé se dorná změnilo, staré komunistické doby připadají dnes jako zlý sen a pro dorůstající generaci jsou už jen neuvěřitelnou bajkou. A přesto nemůžeme říci, že by se situace znatelně přiblížila našim představám a touhám po společnosti demokratické a sociálně spravedlivé. Příliš často pozorujeme, jak komunisté snadno odhodili moc politickou, neb jim přestala sloužit, ale ponechali si mnohé výsady ekonomické. Moji přátelé v Praze jim říkají "soudruzi kapitalisté". Vedle mnoha nedořešených problémů však lze s radostí pozorovat i výrazné změny k lepšímu. Většine lidí se vede lépe než před deseti lety, užívají si svobody slova i cestování. Trh je dobře zásoben, lepší se i čistota prostředí. S potěšením se člověk dívá na hezky opravené budovy, a to nejen v Praze, ale i na venkově. Upravená náměstíčka a čerstvě natřené fasády nám ukazují jak malebnou zemi nám naši pilní předkové zanechali.

Názory na situaci v České republice se různí, podle situace toho kterého pozorovatele. Jisté však je, že ekonomická ani demokratická reforma ještě dovršeny nebyly. Inu, je to náročný a zdoluhavý proces. Ostatně opravit orýsanou fasádu je snazší než napravit škody napáchané v myšlení lidí. A jak já si dovoluji tvrdit, že právě duchovní stav národa je důležitější pro budoucnost než jen stav statků pozemských. Ono to beztak spolu souvisí, člověk vzdělaný a moudrý je schopen zajistit si lepší prosperitu než hlupák a negramota. Proto pozorují-li lidé doma zajímá mne více co si myslí a jak cítí, než co na sobě nosí a v čem jezdí. Můj dojem je, a dost lidí se mnou neshodli, že i přes těch nešťastných padesát let poroby, má náš národ stále svoji kulturní a intelektuální elitu, kterou by mu leckterá mocnost mohla závidět. Svědčí o tom, že si náš národ vybudoval hluboké tradice, ze kterých stále ještě dnes můžeme žít. Otázka české budoucnosti je zároveň i otázkou toho jak naložíme se svojí minulostí, zda budeme pozitivní hodnoty svého historického odkazu udržovat a tvořivě rozvíjet, anebo je zanedbáme v honbě za "světovostí" na té pošetilé "cestě do Evropy"? (Jaká cesta do Evropy? Čechy jsou srdcem Evropy, a je našim úkolem to těm neznalým připomínat i vysvětlovat.)

V té minulosti, dávné i nedávné, je totiž klíč k možnostem naší budoucnosti. Bude proto dobré sledovat současnost z úhlu historické perspektivy a nejen jako prchavou pěnu kvasu dění. Na první pohled zbavili se Češi viditelných symbolů komunistické éry rychle, zmizely rudé hvězdy i prapory, jenže... jejich místo rychle nahradila výrazná červená reklam na Coca Colu. McDonald rozlézá se s úporností větší než bývalá agitační střediska. Ani v nejtuzších dobách stalinismu nebylo v českých kinech proporcionálně tolik blbých filmů sovětských jako je dnes blbých filmů hollywoodských. Ano, boľševik rád nám hrával častušku a tancovat nás občas podle ní učil, aniž by

Prahy. Toto nové dílo Kateřiny Ivákové čerpá také z předešlého pásma o Praze, viděli jsme například opakované cupitání apoštolů z pražského orloje a na podiu se mihlo i pražské Jezulátko, nebo se to tak oku diváka alespoň jevilo. Nešlo však zcela výlučně o představení amatérů. Kromě režisérky samotné je třeba vyzdvihnout i mladého a eminentně nadaného Zbyňka Čecha a umění mladé hobojistky Sárý Pěníčkové, dívky pohledné a zřejmě rozené umělkyně. Zdali však měl australský nezasedenec do českých dějů možnost pochopit smysl jednotlivých vystoupení, bylo i tentokrát pochybné, jako to bylo pochybné v představení o Praze. Dokonce i scénka z mládí Antonína Dvořáka a jeho začátku jako řeznického učně musela zůstat zahalena - dovolil bych si to tvrdit - do závoje českých tajemství. Vždyť ani průměrný Čech nemá ponětí o řeznické minulosti našeho předního skladatele, natož potom nějaký boдрý Aussie, bez nároku na jedinou kapku české krve. Nejpopulárnějším číslem a hledištěm nejvíce oceňovaným se ukázal hromadný tanec mladých za zvuků písňe o cestě kourou Macka do Malacek. Vzhledem k tomu, že Havel ve své prezidentské byt jen pódiově moudrosti po zásluze přidělil Malacky Slovensku a byt tato oblíbená slovenská melodie diváky spolu s tanečnicí strhávala k opakovanému potlesku, duch českého muzikantství si na své nepřicházel, ledaže bychom my Češi... ale ani domyslet se člověku nechce! Upoutaly nás i maličké děti a jejich oddané opatrovatelky - vyznavačky české hudby, a taneční skupina mladých nás opět doháněla k touze to dvacetileté mládí si zopakovat. Malíř Roman Iliovský - jehož jánošíkovská visáž se dosud nesetkala s úspěchem čechisace - opět oslnil hlediště i jeviště svým vyváženým leč bujarým krokem a transformací v architekta Karla IV při stavbě pražského mostu. Sám Karel IV a jeho následovníci ve vojenství Jan Žižka poctili Bondi svou přítomností. A nad tou celou parádou se samozřejmě vznášel duch Kateřiny Ivákové - jednotitelky, eliminátorky, tvůrkyně anebo alespoň povzbuzovatelky syntézy, hrdinné prosazovatelky české kausy proporcí přímo amazónských, zachovávatelky klidu a řádu v českém chaosu, australské buditelky českých snah a interpretky českosti na půdě pátého kontinentu. Last but not least: Kateřině Ivákové patří naše uznání za to, že se jí zřejmě stále daří burcovat a zachovávat elán v mladých nadšencích, a to i přes zdánlivě nepřekonatelné geografické zábrany při uspořádávání zkoušek. Co Čech to muzikant? Určitě ano. Co Češka to Kateřina Iváková? Kéž by ano!

Nesmíme zapomenout na jednu velkou temnou perlu, černou jak uhlí. Anebo je to vlastně perla bělounká? Právě před třiceti lety jsme byli my, naivní Češi, vyléčeni ze svého dvousetletého rusofilství. A také z posledních záchvěvů víry v komunismus. Po sovětské invazi pak už šlo jen o šlendrián a bohapustou švejkovinu, o éru příživníků a kariéristů. To vyléčení je asi perla bílá. Ta Husákovská doba lámáné charakterů, ta byla tak černá, že ji hned tak nevyperou ani dvě tři další generace.

Lovec perel - Bořek Šindler

nějak znatelně uspěl. Dnes mám problém v Cechách povečeřet neb na mne v restauraci útočí z amplionů ošklivá rocková agresivní hudba, vtlačovaná sem západní komerci. Pokud jsme se tedy s potěšením rozloučili s nepříjemnou minulostí, nemůžeme se proto hnát do ještě nejasnější budoucnosti. Naše národní budoucnost není totiž podmíněna toliko vládami a politiky, ale především duchovní, jinak řečeno kulturní vyspělostí společnosti.

Na toto téma vedli jsme vášnivé debaty s přítelem Jaroslavem Strnadem ve Švýcarsku. Byl to on, kdo mi doporučil: "Navštivte v Praze Libri Prohibiti a poznejte pana Jiřího Gruntoráda, je to dobrý člověk." Na tuto radu jsem dal a mohu ji s chutí předat dál. Co to vlastně je Libri Prohibiti? Přeloženo z latiny víme, že jsou to "zapovězené knihy". Je to knihovna a archiv, které založil milý a skromný člověk pan Jiří Gruntorád, který o tom napsal: "Knihovna "zakázaných knih" vznikla z potřeby soustředit na jednom místě a zpřístupnit široké veřejnosti produkci exilových a samizdatových vydavatelů a zaplnit tak jedno z bílých míst naší nedávné historie."

Ještě za komunistického režimu vydával pan Gruntorád edici Popelnice, a začal základ nynější knihovny. Aby tato knihovna měla potřebnou existenční záštitu byla v dubnu 1991 založena Společnost Libri Prohibiti, nevýdělečné sdružení občanů, jehož cílem je podpora této knihovny. Mezi zakládajícími členy jsou lidé zvučných jmen, z domova i exilu. Členské příspěvky jsou dobrovolné a je vítán každý, kdo chce toto poslání podporovat. Dosavadní výsledky jsou úctyhodné, knihovna obsahuje již 9 000 jednotek české samizdatové tvorby a necelých pět tisíc titulů tvorby exilové. Dozvídáme se, že je zde zastoupeno 35 exilových nakladatelství a přes 400 jednotlivých nakladatelů a institucí, které ve světě publikovaly v češtině. Dále zde nalezneme asi 1300 titulů periodik, včetně těch australských. Jsou tu i publikace tohoto druhu v jazyce slovenském a další cizojazyčné knihy se vztahem k české problematice nebo k otázkám lidských práv. Je to knihovna ve všech směrech úctyhodná, sestavená a vedená se vzornou profesionalitou. K tomu bylo v roce 1993 přidáno i oddělení audiovizuální, které obsahuje stovky zvukových video kazet a gramofonových desek s nahrávkami mnohých komunisty nepovolených přednášek i zakázanou hudební tvorbu.

Návštěvou knihovny Libri Prohibiti jsem byl vskutku nadšen. Pan Gruntorád je nejen velmi příjemným společníkem, ale i úcty si zasluhujícím profesionálem. K mému překvapení rychle a snadno vyhledal kupříkladu mé texty a soukromé publikace poezie, aniž jsem tušil jak se na jeho adresu dostaly. To však byla jen nepodstatná drobnost. Nesmírný respekt ve mně vzbudily exempláře samizdatových knih. Dnes, v době počítačů a Internetu, si snad ani nedovedeme představit, za jakých podmínek byla tato významná díla české literatury rozšiřována. Opisováním na stroji, s použitím velmi tenkého papíru a vrstev kopíráku, bylo možno vyprodukovat je nějakých 8 až 9 exemplářů. Těmto pracným opisům se dostalo potom řádné vazby a silným dojmem působí i snaha udržovat i těchto technologicky primitivních podmínkách vysokou knižní kulturu. Většina těchto textů vyšla dnes už v legálních nakladatelstvích a je přístupná na veřejném trhu. Ony samizdatové publikace však stojí za prohlédnutí, neboť jsou důkazem o velké lásce ke knize a ke kultuře vůbec. Jsou také

svědectvím o tom, že i v dobách normalizace žili v Cechách mnozí lidé na kulturní úrovni vyšší, než jak je běžné v západní komercializované společnosti. A toto svědectví je i důvodem mého mírného optimismu v budoucnost našeho národa.

Mohlo by nás napadnout, že dnes v knihovně Libri Prohibiti padá na tyto knihy jen prach, že jsou už jen zapomenutou rekvizitou minulé doby. Pravda, běžných čtenářů davy sem neproudí, materiály jsou však odborně zpracovávány a služeb knihovny využívají domácí i zahraniční instituce, zabývající se našimi moderními dějinami. K dispozici je i komputorizovaný katalog a různé specializované bibliografie. Tento archiv je tak velmi důležitým pramenem poznávání moderní české kultury i politiky. Pro nás je pak sympatické, že pan Gruntorád věnuje vedle domácích samizdatů i velkou péči publikacím exilovým. Všichni, kdo v cizině tvořili česky, patří rovněž k české kultuře a bez jeho snah by zůstala asi většina exilové produkce zapomenuta a posléze ztracena v čase. Nasbíraným materiálem se dnes zabývají literární vědci a historikové, jednou budou sloužit našim potomkům k lepším poznáním jejich kořenů. Myslím, že hodnota tohoto jedinečného archivu bude časem narůstat, ale již dnes je nutno vyslovit panu Gruntorádovi a jeho spolupracovníkům zasloužené uznání.

Nahromadit takové množství materiálu nebylo jistě snadné, mnohé cenné dokumenty se však nenávratně ztratily. Pan Gruntorád mu na příklad vyprávěl, jak manželka významného exilového nakladatele Roberta Vlacha nechala vyklidit sklep, plný všelijakých papírů. Na smetišti tak skončily nejen cenné rukopisy a knihy, ale i důležitá korespondence. Lidé v exilu stárnou a odcházejí, z jejich pozůstalosti zachová se zpravidla jen to, co se dá zpeněžit, zbytek končí na veřejné skládce. Měli bychom na to pamatovat my všichni, možná, že občas vyhadzujeme různé nám již nepotřebné písemnosti, které mohou být historikům důležitým zdrojem informací. Cenné materiály mohou se nalézat i v pozůstalosti mnohého krajana, které případně jeho česky nemluvíci rodina nedovede ocenit. Překvapilo mne a potěšilo, že pan Gruntorád nesbírá jen písemnosti známých lidí, přistupuje se stejnou vážností ke všem dokumentům, které nějakým způsobem mapují život a práci exulantů. Jeho snahy si tedy zaslouží nejen naši pochvaly, ale i podpory.

Knihovna Libri Prohibiti se nachází v Praze na Senovážném náměstí, v prvním patře a je otevřena pondělí až čtvrtek od 13 do 17 hodin. Jsou tam dobře zastoupeny i materiály českých spolků a jedinců v Austrálii. Je tam kupříkladu celý archiv Hlasu domova, vydávaného Františkem Váňou. Ze série Hlasy Čechů a Slováků v Austrálii chybí číslo 25 od ročníků 1984 a 85, dále čísla 7 a 21 ročníku 1986, číslo 6/90 a 5/91. Pokud by někdo z vás mohl tato chybějící čísla dodat bylo by to uvítáno.

Divíme-li se tedy na situaci v naší vlasti, neměli bychom zapomínat ani na ušlechtilou práci mnoha lidí, jejichž skutky nejsou příliš viditelné. Politici přicházejí a odcházejí, kultura národa, a tak i jeho budoucnost, buduje se drobnou a vytrvalou prací lidí málo známých, ovšem velmi potřebných a důležitých. V místnostech knihovny Libri Prohibiti je uchován významný duchovní odkaz, ze kterého bude možno v budoucnosti podle potřeby čerpat.

"Sorry" - to se řekne velmi snadno.

Eva Engelmanová

Všiml jste si, jak se v poslední době začíná rozrůstat to "sorry" hnutí? Jak jednotlivci i celé národy veřejně prohlašují omluvy za činy v minulosti? Lidé řeční, sbírají podpisy, kondolence a litost se vyjadřuje v rádiu, v novinách, na veřejných shromážděních a během bohoslužeb.

Rok 1998 se tudíž stal v Austrálii rokem oslavování smíru, vyjadřování litosti a pocitů bolesti. Ze sdělovacích prostředků se dovídáme o tom, jak se odstupující diktátor omlouvá národu, jak se mezinárodní společnosti omlouvají zaměstnancům za propuštění v důsledku reorganizace, jak vlády projevují sympatie s voliči za drsné ekonomické zásahy, jak soudce vyšetřující údajné zločiny se omlouvá obžalovanému a jak již odsouzený zločinec vyslovuje sympatii své oběti. Nedomorodé obyvatelstvo se snaží vyřešit otázku nároků na půdu usmířením vyslovující své "sorry" za útrapy pocíťované onou tak zvanou "ukradenou" generací. Proto teď držíme týden usmíření a národní den omluvy.

Můj problém však je, zhodnotit míru upřímnosti a opravdovosti těchto gest, která nabízejí odčinění, omluvy a litost?

Když jsem já například oněhdy čekala u pokladny supermarketu najela mi na nohu jedna paní s vozíkem plným nakoupeného zboží. "Pardon, promiňte. Jsem hrozně sorry", obrátila se na mě, a zatímco já jsem si prohlížela poraněnou nohu a roztrženou punčochu, postavila se na moje místo, takže já musila znovu dozadu do fronty. Pár dní nato v jiném obchodě, kde jsem nemohla najít skořici, jsem požádala prodavačku o pomoc. Ta mi ale řekla: "Je mi strašně líto, když ji nenajdete na nějaké policičce, tak ji asi nebudeme mít." A její hlas prozrazoval neochotu posloužit zákazníkovi.

Jednou mně byla vyslovena litost nad tím, že odcházím ze zaměstnání. Byla to karta podepsaná všemi zaměstnanci i vedoucími, který mi dal vyhazov a nahradil mě mladší osobou. Ti všichni vyjadřovali politování nad mým nuce-

ným odchodem, zatímco si už asi brousili zuby na moje místo.

To právě uvedené dobrodružství ať slouží jako úvod k Národnímu dni litosti slavenému v Austrálii šestadvacátého května, a zároveň také jako pozadí k jednomu památnému dni v květnu 1945, kdy jsem se sama stala příjemkyní takové jedné plačtivé omluvy a vyjádření litosti nabitého "emocí".

Začalo to v květnu před třiapadesáti lety, kdy jsem se vrátila z koncentračního tábora do svého rodného města, kde jsem žila až do začátku války, dokud jsem s rodiči neprošla "očistou" a internací po dobu trvání druhé světové války. Byla jsem úplně sama, dva roky předtím jsem byla násilně odloučena od rodičů, jako šestnáctileté děvče. (Zase nějaká ukradená generace?) Neměla jsem ani vindru, žádné zavazadlo, žádný průkaz identity, ale naštěstí jsem se část cesty z tábora svezla na sovětském kamionu, a to bylo daleko pohodlnější než jít pěšky. (Mimochodem, rok nato jsem emigrovala do Austrálie, to už jsem nebyla úplně bez ničeho, protože jsem se stala hrdou vlastníci kufru s nějakým šatstvem. Aby ten kufr nezel prázdnotou, nacpala jsem do něj peřinu - ta se pak stala předmětem obrovského údivu celníků v Sydney.)

Sovětské vojáky mě dovezli až do středu města. Po jistém hledání jsem našla bratrance, byl starší než já a kromě mě jediný z rodiny přežil. Ten mi laskavě poskytl střechu nad hlavou a od Sociální péče jsem dostala pět set korun, což bylo asi dvacetpět australských dolarů.

Po několika dnech, a to jsem si ještě nezvykla na svůj nový status nezletilého děvčete bez podpory, jsem si vzpomněla na manžele, kteří bývali před válkou blízkými přáteli mých rodičů. Oni opravdu tehdy ještě bydleli v předválečném bytě a když jsem jim zatelefonovala, pozvali mne jedno odpoledne na čaj. Už v předsíni se mi věšeli na krk a splácem vyslovovali soustrast nad osudem mojí rodiny, znovu a znovu opakující, jak je jim líto, že moji rodiče ve válce přišli o život.

Pak jsem měli v řádně ten odpolední čaj. Najednou jsem se cítila opět jako doma. Stála jsem na koberci, který tatínek před válkou dal mamince k narozeninám. Seděla jsem za stolem, na němž se vyjímala mamčin vyšívaný ubrus, a pilo se z hrnečků v nichž jsem

poznala mamčinu mišeň. Nabídlí mě chleba s máslem z mamčina stříbrného podnosu. Z matčiny vitrinky na mě hleděla tanečnice z našeho karlovarského porcelánu. Pak jsem si najednou vzpomněla na slova, jimiž se se mnou loučila maminka, když ji a tatínka odváželi do osvětimského plynu: "Jestli válku přežiješ, vyhledej naše přátele, kteří se nabídli vzít do úschovy naše věci. Určitě ti to rádi vrátí." Uvědomila jsem si naivnost rodičů, kteří předpokládali, že dostanu věci zpátky. Jistě neočekávali co jsem teď od těch dobrých přátel slyšela: "Je nám strašně líto, co se stalo s tvými rodiči. No řekni, nebylo to od nich milé, že nám všechny ty krásné věci dali, aby je nesebráli Němci?" Všechny moje přátelské city k těm lidem vyprchaly, když mně došlo, že tohle byli jedni z těch, kteří viděli svou smůlu v tom, že "jejich žid" unikl plynu a přežil...

Jak teď přijít na pravou podstatu chování všech, kteří prohlašují, že jim to je všem "líto" a že jsou "sorry". Je jich asi celá řada, kteří říkají "sorry" jen proto, že to pokládají za politicky správné. Taková individua prostě plavou s proudem a zcela postrádají pocit opravdové litosti.

Jsem si vědoma toho, že je mezi námi mnoho upřímných lidí, kterým jde o přímou nápravu bezpráví, která postihla jejich bližní, a to bez omlouvání, bez podpisování peticí, průvodů a hesel.

Já sama nepocítuji nutnost omlouvat se tomu čtenáři, kterému se zdá tón mého vyprávění povýšenecký anebo dokonce urážlivý. Já osobně se domnívám, že přestože ta všechna "sorry" jsou bezvýznamná, poskytují těm, kdo je vyslovují jistý pocit úlevy a těm jimž jsou vyslovována alespoň jakési uznání přehmatů z minulosti. Recept na řešení konfliktu nabídnout nemohu. Je docela přijatelné vidět celou společnost a každou formu civilizace jako snůšku výherců a poražených, vítězů a jejich obětí. Jenom úlohy herců se během dějin mění, čili jak jsem se sama poučila, "během evoluční přeměny" se mění i samo lůno pokroku. Bohužel však v mém slovníku není ani v tomto procesu místo pro "sorryky".

Nad dopisy čtenářů

Milá paní Háberová.

Píši vám protože se nemohu už děle dívat na to, jak se bez důvodu kácejí mocné, zdravé a krásné borovice v Modrých horách. O tomto nesmyslném ničení krásy rozhodlo před pár týdny pár fanatiků. Rozhodli se za zavřenými dveřmi a bez ohledu na protesty ostatních milovníků přírody. Jako důvod uvádějí, že borovice, které tady rostou již 150 až 200 let, utiskují zdejší přírodu tím, že prý ptáci roznášejí semena borovic do buše.

To ovšem není vědecky prokázáno. Naopak koruny mohutných borovic poskytují domov a potravu mnoha živočichům zdejší přírody. A nás, kteří máme rádi veškeré stromy, bolí srdce, když vidíme masakr, který "ochránci přírody" způsobili. Je smutné vidět ptáky bezmocně kroužit nad padlými velikány. Ruce fanatiků vytrhly i každičkou maličkou borovičku, která právě vzklíčila ze semínka. Pak přišly na řadu vzrostlé borovice. Strom za stromem, všechny zdravé, silné a krásné stromy. Zatím se nám tuto zkázu podařilo pozastavit, doufám, že ne jen dočasně. Proto také píši do novin. Proti zlu musíme bojovat společnými silami nebo se objeví znovu. "Ochránci přírody" už projevili názor, že až skončí s borovicemi, tak přijdou na řadu rododendrony, kapradiny a květiny. Kapradiny dokonce už začali ničit, ale pak se zjistilo, že je to omyl, protože tyto kapradiny rostly v Austrálii odjakživa. "Ochránci přírody" jen řekli "sorry, však oni zase vyrostou".

Když se objeví fanatismus v jakékoliv formě, je třeba ji zastavit hned na začátku, jinak se začne šířit jako lavina a napáchá ohromné škody. Každého nesmyslně zničeného stromu je škoda, zvláště v dnešní době. Stromy jsou plíce naší země.

Každá krajina je krásná, když je plná stromů, stromy jsou klid, mír, zdraví a soulad, který všichni potřebujeme.

Sbíráám podpisy na ochranu krásných borovicových stromů, které se začaly zcela nesmyslně ničit v rezervacích a parcích v Modrých horách. Protesty již přicházejí od lidí z celého světa. Na štěstí je nás mnoho, kterým záleží na každém zdravém stromě, na každém kousku krásné přírody.

Prosim, vy, kteří máte podobný názor, pošlete svůj dopis do redakce tohoto časopisu.

Děkuji vám za tyto stromy i za sebe a za všechny lidi dobré vůle z Modrých hor.

S pozdravem

Please, save the pine trees

Hana Messnerová

Blackheath

NSW

Vážená paní Háberová!

Právě jsem dočetla článek "Když se řekne Karel Černoch", který vám poslal pan Jan Jirásek ze Sydney. Nemohu se vyjádřit k vystoupení K. Černocha a J. Wimmera v Sydney, jelikož bydlíme v Melbourne, ale musím vám napsat, že na vystoupení těchto umělců v Melbourne jsme se velmi nasmáli a pobavili nejen já s manželem, ale i přeplněný sál v Sokole Melbourne.

Nejsem žádná spisovatelka a nebudu podrobně všechno popisovat, tak jak to udelel pan Jirásek. Ale myslím si, když mu nevyhovovali ani Fešáci, ani Amfora atd. nebude to tím, že chyba je v něm a ne v umělcích? Tady je publikum odměnilo bouřlivým potleskem a dlouho je nechtělo pustit ze scény, museli stále přidávat.

Něco podobného vám napsal i pan Bursík. Toho se zase dotklo, že to bylo právě na "Anzac Day" Myslím, že příště by měl na Anzac Day zůstat doma a ne se jít bavit do Českého domu.

To jsme zažili za komunistické éry také, že při oslavách stranických výročí se člověk nesměl zasmát, nedávaly se zábavné programy, ale výhradně sovětské filmy s vojenskou tematikou. Ta doba už je pryč, což je dobře.

Takže se nedejte odradit lidmi, kterým se to nelíbí a klidně dál zvete umělce z Čech i Slovenska. Komu se to nelíbí, ať tam nechodí. Kdyby se dalo na řeč podobných lidí, to by do Austrálie nemohl přijet nikdo, protože se říká: kolik lidí - tolik chuti. Tito lidé zřejmě ztrácejí smysl pro humor.

S pozdravem

J. Slovákova

Melbourn, VIC

Souhlasím s paní Slovákovou, že kolik lidí - tolik chuti. Zároveň ale musím dodat, že i já jsem byla posledním vystoupením zklamaná a myslím si, že je v Čechách i na Slovensku mnoho vynikajících umělců, kteří by nám sem dovezli kvalitnější humor. Ale i kvalita je věc názoru a Australské listy se snaží otiskovat názory všech.

Jana Háberová

**Citlivá, zranitelná, zklamaná
Česka z Čech (51), nekuřačka,
dobrá hospodyně a kuchařka,
hledá trvalé přátelství
s mužem vhodného věku,
krajanem, který má rád zahradu,
přírodu, dobré jídlo a touží
po lásce a opoře ve stáří.
Zn. "Nezklamu"
Jen čestné a vážné nabídky
do redakce.**

**Ozve se
osamocený muž
(60 - 65) Čech nebo Slovák
žijící v Austrálii,
který by si rád dopisoval
s dobře situovanou, bezdětnou
důchodkyní, která mu může
nabídnout i pobyt zdarma ve
staré vlasti.
Jsem mladistvého vzhledu,
veselé povahy, majitelka vily
se zahradou a autem,
které je k dispozici.
Jen čestné nabídky do redakce.**

Z tajů krás české řeči

Vy tedy tvrdíte, že češtinu ovládáte dobře. Ale jakou? A co to vlastně je, ta naše čeština? Kdyby se nám podařilo vměstnat do jedné jizby svatého Václava, Karla IV, Jana Husa, Jana Amose Komenského a Václava Havla, není vyvoleno, že by se nedohovořili, přestože by všichni mluvili česky. Jan Hus by Karlu IV celkem dobře rozuměl, však by je dělila asi jen jedna generace, Václav Havel by asi s vypětím sil zhruba pochopil co mu vykládá Komenský, ale svatý Václav by se jistě domníval, že hovoří s cizinci. Jeho čeština, ne nepodobná církevní staroslovanské, plná nosovek a všelijakých staroslovanských kouzel, by jak Havlovi tak Komenskému zněla naprosto cizí, Jan Hus s Karlem IV by sem tam něco pochytili, kdyby dobře napínali uši - ono čtyři sta let je čtyři sta let - ale konverzace mezi těmito pány by očividně vážila. S výjimkou, jak řečeno, Karla IV a Husa, kde by Hus sice Karlovi rozuměl, ale trochu by mu to škubalo koutky, že ta Karlova čeština je drobet archaická, ale ze slušnosti by předstíral, že se nic neděje.

Druhý odstavec by mohl začít úvahou o češtině a staromilství. Před nějakým jarem mně staromilství nesedělo. Osopoval jsem se a durděl se: jak se někomu mohou líbit věci staré? Kam také se staromilstvím. Po jaru pak přišlo nutně léto a to člověk snáší dobře. Jak ale začne foukat ze strniště a žene se smutný zimní čas, začíná člověk s tím osopováním a durděním šetřit jako se šafránem. Nevykřikujeme už, že milci stará patří i se svou starobylostí do haraburdí. Zmoudříme i proti své vůli a začíná nám svítat, že ne všechno staré je nemilováníhodné, ba že staré věci lze i, tento, milovat, a staromilství přestává být strašákem. A začne člověka zajímat i odkud to haraburdi k nám přišlo?

Haraburdi? Staré haraburdi? Jedna hrozná spleť stáří mě dovedla až k hala-bala a ani se neptejte dál. Pro Staročechy to byla bouře, křik a svár. Bylo to ale také "břemeno". A hledme, břemeno, burda - burden? V novočeštině se burda vyskytuje už jen jako vlastní jméno, Burda. Pro novoněmeckou módu

je Burda slovem skoro posvátným, že? Staročeský slovník ale praví, že "burdér" je poboční, bočná zbraň nebo-li končič, dyka. Osopil by se Jan Amos na Karla? Osopit se, osopovat se, soptit, a jsme u sopky. Se sopkou ale ve staročestine neměl co společného sobek, náš sobec, a byly i sobky, jeho ženské družky, ženštiny sobecké. Ty během doby vymřely, ty sobky, ale sopky zůstaly. Karel IV se však na svatého Václava neosopoval - oskřeknul se, to ano. A byla kdysi i soba, dnes osoba. Soba i osoba mají původ v "si", "sobě". Jan Hus napovídá k durděni se, že je prý třeba začít slůvkem "durný", to jest silný, ale přihlouplý.

Staromilství nestaromilství, ale kdo uhadne kdo byl Hřečnin? Chcete pomoci? Řiměnin byl ještě pro Jana Amose Říman, tedy Říman mu byl Řiměninem a Řek tím Hřečninem. Se staročeským řemíkem - tedy kyjem, palcátem, má Řiměnin jen to sousední postavení v abecedě. Zatímco Ženie bylo spálení - no, ptejte se Husa! - a pálenka vystupovala v minulých dobách jako žžené víno, ženba nebo i žemba ale i ženění byla svatba. Staročeské prostitutky - a zde cítíte, jak všichni naši výše jmenovaní předkové se od nás odvracejí s nevolí - byly ženiny či žeminy a jejich nemanželské plody zvrhlé lásky? Takové děcko bylo ženimče či ženimčic. Zde ovšem i ten nejzavilejší staromilec dotvrdí, že nemanželský syn zní lahodněji než "ženimčičný".

Tedy ale kvapem zpět do češtiny nové, naši velectění předkové se nám už ošívají a svatý Václav nemá vůbec ponětí o čem je řeč, honem tedy do češtiny nové, i když špatně vyslovované a jen cestou a na půl ucha si poslechněme co spadlo. Co bylo "spadlo"? Nebojte se, žádné české plusquamperfektum to není. Ve spadle se totiž jen spalo. Postel, tedy lože postlané slámou snad je už moderní vymoženost a patří k ní i noční košile, ale ne nějaká ta Václavova železná bunda. Košile, dříve a ještě za Husa košule? Nu přece z latinského "casula"! Ale za svatého Václava ještě "sorka". Až si budete dnes večer přes hlavu tu sorku natahovat, dám vám ještě návod k rychlému usnutí odvozeninami slůvka "stary", tvrdíte-li že všechno staré je dobré, protože staré. Stáří, stařík, stařec, stařena, starší, starček, stařeček, staroch, staroušek, starucha, staryk (zdrobnělina),

stárek, stárka, stařešina starosta, starobylý, starodávny, starožitný, obstarlý, zestárlý, přestárlý, stárnout, starat se, ostárek. To v té dobré anglosaštině máme old, oldie, elder a basta fidli! My ale vidíme, jak svatý Václav se stále tváří nechápavě, ale Otec vlasti, Hus a Komenský přátelsky kynou, zejména Hus si libuje, jak daleko to ta čeština dotáhla, a Havel ještě asi dodává "stahý". Takže tak.

B.S.

DeliBake

Hledáme řidiče
na rozvoz chleba.

Vyžadujeme
dobrou znalost Sydney,
spolehlivost a přesnost.

Bližší informace :
9484 2692

Přišlo po uzávěrcce :

TRIO SLAV

zve

všechny milovníky klasické hudby

v sobotu 24. října 98 ve 20 hod.

Presbyterian Church,
11 Campbell St, Balmain
a

v neděli 25. října 98 ve 14.30
UTS, Kuringal Campus, Eton Rd.
Lindfield

na koncert

Across the Danube

Program:

Haydn : Klavírní Trio in A.
Janáček : Sonáta pro housle
a klavír

Schuber : Klavírní trio
Vstupné : \$ 18.-con. \$ 12.-
Rezervace vstupenek :
9958 3089

KULTURA

HUDBA

Milan Šváb, vynikající klasický kytarista žijící v Sydney spolu s Emmanuelem Gialem vydali CD "Shades of Blues". V tradici "Blues & Memphis Style Soul" se umělcům podařilo zachytit a napodobit spontánnost živelného provedení, které k tomuto stylu neodmyslitelně patří. Jejich CD by nemělo chybět ve fonotéce žádného milovníka tohoto hudebního stylu.

Pokud máte zájem, můžete si CD objednat na telefonním čísle (02) 96624557 a nebo na čísle (02) 9349 2104 (pouze anglicky) Cena CD : \$ 20.-

DIVADLO

COMPANY 2A

uvádí od 6. října do 1. listopadu 1998

v

Belvoir Street Theatre

Downstairs

Belvoir Street, Surry Hills

divadelní hru

Barbary Altorjai Albury

HUNGARIAN SUNDAY

Jde o příběhy emigrantů
od padesátých let až do současnosti

Uterý až sobota 20.15 hod.

Sobota matinee ve 14.15hod.

Neděle matinee v 17.15hod.

Vstupné: \$22.- con. \$16.-

Informace a rezervace:

Magda Rozgornyi:

9645 3817 - 9699 3444

Z dobře informovaných kruhů se dozvídáme, že se do Austrálie chystá populární zpěvák a konferenciér Karel Štědrý. Podle posledních zpráv se jeho návštěva uskuteční v únoru příštího roku a Karel patrně navštíví Canberu, Sydney, Melbourne, Adelaide a Brisbane. Máme se tedy na co těšit.

COUNTRY CLUB

320 Devonshire Rd, Kemps Creek

vás zve

v sobotu 5. září ve 20 hod.

na

Taneční zábavu

věnovanou všem otcům

K tanci a poslechu hraje

kapela Vojty Ciny

BOHATÁ TOMBOLA

Vstupné : \$5.-

Rezervace :

p. Hanousek - 9607 8883

**Pokud máte chuť přijít i na
večeři, rezervujte si rovněž místa
v restauraci.**

Vedení klubu dále připomíná, že Mše
Svatá bude v klubu sloužena každou
poslední neděli v měsíci ve 12 hodin v
poledne.

SOKOL SYDNEY

17 Grattan Crescent, French Forest

sokolské kino PONREPO

vstupuje do jarního období
v neděli 13. září 98 v 15 hodin
českým filmem
režiséra Jirího Menzela

Slavnosti sněženek,

který byl natočen na námět

Bohumila Hrabala

Film je plný rozmarů, veselí i
smutků, tak jako všechna Hrabalova
díla. Vynikající herecké obsazení jen
umocňuje sílu předlohy.

V hlavních rolích uvidíte

Rudolfa Hrušínského, Martina Růžka
a Libuši Šafránkovou.

Vstupné dobrovolné.

Po promítání malé občerstvení.

One August Day

Nejvážnější životní zážitky
zůstávají v podvědomí lidí silou
vzpomínky zraněné duše národa, bolest
je překonána, ale neodchází. Již nejde o
brutální fakta sama, za třicet let se jich
navršilo tolik dalších, ale jejich původ je
třeba vložit do paměti pro poučení příštích
generací - historia magistra vitae.

Historikové k tomu potřebují
odstup, pro danou chvíli je nejsilnějším
vyjádřením vzpomínky umělecky
přednesené slovo, báseň, hudební sklad-
ba, výtvarný projev.

O to se zasloužila 21. srpna 1998
Česko - australská kulturní aliance v
anglickém programu poezie, hudby a
výtvarného umění nazvaném "One Au-
gust Day". Autorem večera byla Zuzana
Fořtová, předneseny byly texty Jeana
Anouilha, G.B. Shawa, Irwina Shawa,
báseň J.R. Pottse a rovněž tak poezie
účinkujících Bohemians Zuzany Fořto-
vé, Viktorie Rovánové a Sary Pěničkové,
která rovněž přednesla svůj vlastní
skladbu pro hboj. V hudebním triu
vystoupili Milan a Iva Švábovi hrou na
kytaru a cello, blues zpíval Emmanuel
Gial.

Autorka programu se snažila
obsáhnout námět v několika časových
polohách a vyjádřila to i podtitulem
"Remembering the Future": od kritické-
ho data jako vzpomínky na minulost k
současnosti, která je schopná předjímat
budoucnost.

Zaznívá silný akcent oběti Jana
Palacha, která vstoupila do české histo-
rie jako následek srpna.

Program se konal v TAP Gallery,
1/278 Palmer St., Darlinghurst. V
místnostech galerie bylo možno shlédnout
dokumentární film o Praze.

Důstojný večer s dobrým poci-
tem, že v Sydney bylo vzpomenu-
to závažného výročí české historie.

Jan Jirásek

NAPSALI O AUSTRÁLII:

V poslední době se v českém tisku začínají objevovat články o Austrálii. Samozřejmě, že ne všechny píší o této zemi stylem článku následujícího. Je však smutné, že se něco podobného vůbec může do tisku (být jen do Práva) dostat. Je hanba pro nás pro všechny, že oslavujeme podvodníky, kteří se chlubí, tím, že obcházejí zákony a pravidla. Není divu, že je pak obtížné přesvědčit zaměstnavatele, aby dali práci těm českým studentům, kteří se přišli do této země opravdu učit anglicky a kteří chtějí a dodržují všechny zákony a nařízení.

Redakce

Vyměnil diplom za taxik mezi klokany

Patrik Biskup

O Austrálii snil Rostislav Novák z Kdyně na Domažlicku už jako malý kluk. Tricetiletý strojní inženýr si svůj sen splnil před pěti lety. Po promoci odletěl k protinožcům, kde několik let proháněl taxik mezi klokany. Minulý týden se vrátil domů.

"Co budu dělat? Možná opráším diplom svářečského technologa a třeba zaklepu na dveře plzeňské Škodovky," smál se muž s knírkem, kterému většinu našetřených peněz spolykala zpáteční cesta do Čech - objel totiž půlku světa.

"Neuměl jsem slovo anglicky. Stačilo 20 týdnů intenzivního učení v kursu pro cizince a sebevědomí mi pomalu stouvalo. Začal jsem při studiu příležitostně pracovat. Zpočátku jsem vzal za vděk mytí oken a uklízení v bankách za devět dolarů za hodinu. Pak přišel job s taxikem", vzpomínal Novák.

"Byla to firma, kterou vlastnil Rus. Pronajal jsem si od něho limuzínu. Nájemné se pohybovalo od devadesáti do dvou set dolarů za den, podle toho, jak šly kšefty. Jezdil jsem šest dní v týdnu 12 až 13 hodin a ujel přitom 300 až 400 kilometrů denně," vyprávěl. Pak se přiznal že pracoval vlastně napůlnačerno.

"Aby mi po skončení jazykového kurzu prodloužili pobyt, přihlásil jsem se na oko na školu byznysu. Platil jsem školné, ale před katedrou jsem neseděl. Studující cizinci mají v Austrálii povole-

no pracovat dvacet hodin týdně. Já to samozřejmě přešvihnul", vysvětlil mladý muž. Získat licenci taxikáře také nebylo snadné.

Ani samotné taxikaření v přecpané Sydney a v teplotě nad padesát stupňů nebylo prý procházka růžovým sadem. "Po šichtě jsem se ještě dvě hodiny klepal. Bylo to o nervy. Dopravní předpisy? To mně ani nepřipomínejte. Snažil jsem se je do puntíku dodržovat. Všude na hlavních křižovatkách jsou kamery. Po třech přestupcích vám berou řidičák. Já o něj přišel asi po čtvrt roce. Odebrali mi ho na tři měsíce," světoval se světoběžník, kterému za dobu, kdy taxikem brázdil australskými silnicemi, zastřelili gangsteři pět kolegů.

(přetištěno PRÁVO)

TYPY PRO ZDRAVÍ

Smích pomáhá léčit

Podle psychoanalytické koncepce si neodreagovaný nezvládnutý vnitřní konflikt, pocházející většinou z dětství a nabitý afektivním nábojem, zachovává svůj energetický potenciál a může být později v životě v určitých okamžicích reaktivován. Je signalizován úzkostmi. Konflikt může být potlačen, může se projevit neurotickými příznaky, ale také poruchou funkce vnitřních orgánů těla. Tak například potlačovaný afekt se může po delší době projevit trvale zvýšeným tlakem.

Existují i další civilizační choroby, při jejichž vzniku se uplatňuje potlačování emocí. Označují se jako psychosomatické nemoci. Patří sem angina pectoris, migréna, zvýšená činnost štítné žlázy neboli hypertróza, průduškové astma a revmatoidní artritida.

Pozorování a klinické pokusy realizované v poslední době ukazují, že zajímavou roli v odstraňování kumulované emoce hraje smích. Při smích se zlepšuje frekvence a hloubka dechu, prohlubuje se vdech a výdech, uvolňuje se napětí kosterního svalstva a bránice. Zároveň dochází k podpoře pohyblivosti žaludeční a střevní stěny, většímu vylučování slin a trávicích šťáv. Zlepšuje se napětí pokožky. Ustupuje únava. Tělo je připraveno na větší výkon.

Lidová medicína některých

afričských a jihoamerických narodů používá metody exaltovaného vyvolávání smíchu k potlačení jinak velmi silně působících podnětů, například bolestivých. Tento smích má formu rituálu. Navozená extatická nálada je charakterizována prožitkem enormní blaženosti, štěstí, vytržení, odevzdání, případně i přechodem do mystických stavů.

Z hlediska biokybernetiky lze smích chápat jako zvláštní biologickou formu zpracování informace. Tato informace v našem těle se uplatňuje formou zpětné vazby. Pomocí jemného přediva útrobních nervů pak dochází působením smíchu k příznivému ovlivnění látkové přeměny. Smích tak působí jako lék.

MUDr. Jaroslav Pekárek

český měsíčník "EXPAT"

Benjamin Kuras: CZECHS AND BALANCES

Benjamin Kuras, rodilý Čech, nyní v Londýně žijící anglický spisovatel, novinář a překladatel, mimo jiné autor 13 divadelních her hraných v 5 zemích a po revoluci rovněž řady článků v českých novinách a časopisech, se s nesmírným vtípem a ostrými postřehy zamýšlí nad tím, čemu s oblibou říkáme „česká národní povaha“. Kuras stručně prochází českými dějinami a zastavuje se u jednotlivých jejích mezníků - počínaje vyvražděním Slavníkovců a konče „sametovou revolucí“ - jež formovaly osudy národa a svým způsobem zároveň i určité povahové rysy jeho příslušníků. Kniha z produkce nakl. Baronet (vydáváná v angličtině) je určena především pro cizince, kteří možná tápou v naší každodenní realitě, ale díky pohledu odjinud a přece pohledu velmi zasvěcenému je zcela unikátním dílem, bezpochyby zajímavým i pro domácího čtenáře.

benkuras@hotmail.com

NEMOCI SLAVNÝCH

Václav II. král český a polský

Předposlední Přemyslovec Václav II. přišel na svět jako vytoužené dítě slavného otce - "krále železného a zlatého" Přemysla Otakara II. a jeho krásné ženy Kunhuty Haličské, vnučky uherského krále Bély IV. v roce 1271. Přemysl Otakar byl tehdy na vrcholu své moci a malý následník trůnu byl od okamžiku zrození zahrnován láskou, pozorností a poctami.

Do svých sedmi let prožil budoucí český král šťastné dětství. Pak se jeho karta šeredně obrátila. Na den svatého Rufa 26. srpna 1278 se rozpoutala bitva na Moravském poli mezi římským císařem a českým králem. Přemysl Otakar zde našel smrt a jeho celou rodinu i celou zemi čekala léta bída a strádání. Česká země i malý Václav byli svěření do "pěče" Oty Dlouhého, který si přivedl do Čech z Branibor tlupu hrdlořezů, kteří se neštíteli žádné loupeže a vraždy. Ten nejprve uvěznil malého chlapce na hradě Bezdězu, později ho odvlékl do Žitavy, Berlína a braniborské Špandavy. O tom, jak s ním bylo po léta zacházeno, vydává svědectví Zbraslavská kronika:

Po otcově smrti byl sedmiletý Václav odveden do Saska, kde byl leckdy s těmi, kteří s ním přišli, trápen hladu a půstem, neboť když tam byl zbaven královské útěchy, v prostou sukni se odival, a protože mu bylo odpiráno lněné prádlo, spokojoval se s vlněným. Často vycházel v roztrhaných střevicích, protože neměl na jejich opravu.

Dnes už se jen těžko dozvíme, zda Václavova subtilní drobná postava, tolik nepodobná rytířskému otci, byla chlapci dána do vínku již při narození, či byla výsledkem tělesného i psychického utrpení v letech 1278 - 1283. Z antropologického výzkumu však víme, že chrup i kosti Václava II. dodnes dokazují křivici způsobenou nedostatečnou výživou a chybějícím vitamínem D v dětství. Psychická traumata, která v dětském věku prodělal, nesla své neblahé ovoce v dalších letech Václavova žití. Je známo, že celý život měl panický strach z koček, stejně tak se bál bouřky. Byl nevyvážené

labilní letory, střídaly se u něj nálady až bigotní zbožnosti provázené sebetřýzněním s chvílemi naplněnými pitkami, hýřením a sexuálními hrátkami. Provázela ho období skleslosti, výčitek, stresu a beznaděje, vzápětí vystřídány dny naplněnými horečnou pracovitostí, bystrým uvažováním a činorodými uvážlivými skutky.

Je zřejmé, že Přemyslovec skutečně trpěl psychickou poruchou. O její diagnostiku se zajímal již významný český internista Josef Thomayer a své pátrání posléze shrnul v určení choroby. Domníval se, že Václav II. trpěl neurasténií. K této diagnóze ho vedly úvahy o dochovaných chorobných projevech krále. Vždyť u Václava se projevovaly poruchy koncentrace a spánku, migrény, spolu s nepřiměřenými reakcemi na některé běžné podněty, jako bylo třeba kočičí mňoukání. K takovému hodnocení choroby se přiklání i neurolog MUDr. Ivan Lesný, který upřesňuje, že ve Václavově případě šlo o úzkostnou obsedantní neurózu, to znamená chorobu spojenou s neodvratitelným nutkáním něco dělat. MUDr. Lesný poukazuje na určitý genetický základ duševní choroby, neboť jeho dědeček český král Václav I. trpěl tzv. monofóbií - nesnášel zvuk zvonů.

Později postihla Václava ještě další závažná, tentokrát smrtelná nemoc. Kořenysnad rovněž měla v utrpění jemuž byl v dětství vystaven. Uškodil mu i příliš časný a neukázněný sexuální život. Je známo, že se svou první ženou - dcerou římského císaře - Gutou, se kterou žil od svých čtrnácti let, měl deset dětí a se svou druhou ženou - polskou princeznou Eliškou Rejčkou minimálně jedno dítě. Vedle toho se také ví o řadě levobočků.

Ze zachovaných kronikářských zpráv se dozvídáme, že král český a polský, Václav II. zemřel po dlouhé a těžké nemoci ve věku 34 let. Už středověcí kronikáři se shodují na diagnóze smrtelné nemoci - šlo o plicní tuberkulózu.

Když přivedl svého jednorozenného syna, uherského krále Václava z téhož království se silným sborem zpět do Čech, tehdy se u něho projevila se všemi příznaky nemoc souchotin, která se v něm už dlouho skrývala. A ty souchotiny nezbavily krále sil náhle, nýbrž pomalu a jistě... Ale jaká velká prudkost trpké

bolesti ho bodala prozrazovala vyčerpanost jeho údů a ukazovala tvář, kterou pokrýval nádech modravé barvy... Hle, dne 21. června 1305 asi o první hodině král, když mu již ubývalo posledních sil, pln dobrých skutků, přicházející k poslední hodině a louče se s tímto světem, se sklopenýma očima, s klidným obličejem a jasnou tváří poroučuje se do rukou Páně svého ducha za přítomnosti všech vydechl a odevzdal svého ducha Pánu.

(Nemoci slavných - Ivo Lesný)

Uryvek z knihy

Když už člověk jednou je...

Jan Werich

(6. 2 1905 - 31. 10. 1980)

Když už člověk jednou je,
tak má koukat, aby byl.
A když kouká, aby byl, a je,
tak má být to, co je, a nemá být to,
co není, jak tomu v mnoha
případech je.

Úvod

Přátelé, příteli,

sedím nad kopcem dopisů, které jste mi poslali. Každý z nich by stal za speciální odpověď. Kdybych jenom jednu stránkou odpovídal na každý z nich, bylo by to přes pět set stránek. To bych si připadal jako nebožtík Victor Hugo, když psal Bidniky. A tak mi nezbývá, než abych místo všem odpověděl jednomu, anebo místo jednomu všem. Byl bych lhář, kdybych předstíral, že mě kvantita i kvalita zmíněné korespondence nedojala. Nikoliv k slzám, abyste mi rozuměli, dojala mě však tak, jak dojímal pohled na něco mladého a krásného nebo jako poslech pěkné hudby. Jak denně "roznášedky" přinášely další dopisy, jak denně jsem je otvíral a četl! v nich chvály a důkuvzdáním mně a tím také i Voskovci za naši činnost, přistihl jsem se, že se začínám brát vážně. Poznal jsem to ráno v zrcadle, když na mě pohlížel můj důstojný obličej a připomínal mi různé hlavouny všech věků a národností, kteří, berouce se vážně, způsobili mnoho neštěstí a končili jako komické figurky. A hned jsem vystřízlivěl.

Chci vám poděkovat. Každý člověk se během života nalezne v situaci, kdy mu přijde vhod berla nebo pevné opěradlo anebo i špacírka. Víte, taková špacírka, co nosil clown Karel Chaplin. Taková lehounká, bambusová, kterou vyzývavě ohýbal oběma rukama před tváří policajta, nikdy ho však neuhodil. Jen pohrdlivě ji zatočil policajtovi před nosem a pak, opíraje se o ni elegantně špacíroval, kam ho svobodná vůle vedla. V každém vašem dopise jsem takovou špacírku našel. Tak vám za to děkuji především.

Hodně z vás mluvilo o mém optimismu. Já se domnívám, že správný

optimismus pramení ze skepse, kterou mě naštěstí Pánbůh obdařil. Když člověk od nikoho nic nečeká, když všechna prohlášení všech koncili, všech věků registruje ve své mysli co by prohlášen i, nemůže být zklamán. Mě nezklamala žádná masová organizace a počítám v to i Sokol.

Svět nebyl nikdy jiný, než jaký je. Že nebylo únosců aeroplánů, bylo jen díky tomu, že nebylo aeroplánů. Nájemných vrahů však nikdy nebyl nedostatek. A přece každý den byl svět o chlup lepší než den předtím. Každý dnešek je lepší než včerešek, i když lidi dělají psí kusy, aby tomu tak nebylo. Neboť, domnívám se, toto nespočívá v lidském činnosti, nýbrž ve vesmírném rytmu, o kterém, naštěstí, víme tak málo. Není tudíž důvod k zoufání a pesimismu, když se můžeme vsadit s kýmkoliv, že zítra bude líp než dnes. Člověk nemůže dělat víc, než je mu dovoleno člověčenstvím. Míň může dělat vždycky. A jak jsme si všimli, to s úspěchem probíhá. Ale přemýšlet, a to dá práci, umí jen část lidstva. Ona část, ona tenoučká vrstva, která válčí s lidskou hloupostí.

Je to bitva, kterou nemůžeme vyhrát, ale nesmíme ji vzdát, chceme-li, aby zítřky byly lepší než včerejšky. Idealismus může vést k pesimismu. Ne však materialismus, i když v tom hmotafském století nemáme ani páru o tom, co vlastně hmota je.

Musíme však s podivem zaznamenat, že právě v tomto vědecky podloženém hmotafském věku jsou lidé všech barev a jazyků, kteří korigují osvědčená přísloví, tvrdíce například, že všude dobře, d o g m a nejlip. Typický idealismus a ke všemu ještě prznění čistoty té které mateřštiny. Leč takoví lidé byli, jsou a budou. I to patří člověčenství.

Mohli bychom si takhle povídat dlouho, nenudí - li vás to. Jsoucně však vyžaduje stručnosti. Vaše dopisy mě přesvědčily, že není nic, nač bych si mohl stěžovat. Udělili jste mi rád přátelství. Největší rád všech rádů, protože se nedá koupit, protože se nedá vybíhat od dveří ke dveřím, protože se neuděluje, aby zavazoval k vděčnosti, a protože s ním nelze chytračit. A mimoto je nepovolaným očím neviditelný. Chtěl bych vám říci, že je to největší pocta, které jsem se dožil. A že vám za to děkuji.

A že vám přeju, abyste se měli

dobře.

Váš Jan Werich

Kým bych chtěl být

Vždycky ráno vstanu a jdu do koupelny, tam se podívám do zrcadla a nejradši zase bych šel spát. Protože to je takový divný člověk, co se z toho zrcadla na mě dívá. Tak se na něj usměju, von na mě zpátky, protože "vesele do nového dne." Pak ho umeju a učešám ho, dám mu župan a jdu na snídani, sám, jeho nechám v zrcadle. No, to mám noviny a čtu si. A říkám si: Tak copak, zas to bude veselejší - a vono né a vono né a vono né. A laviny a velká voda a jednoho unesli, pak zas druhého přinesli, ale mrtvého, a právě jak si tak čtu, tak si říkám: Sakra kdo to řek? Snad německej básník jeden říkal - jak von se jmenoval - Das Leben ist lebensgefährlich. Nebo-li Život je životu nebezpečnej. A měl pravdu. Je to poslední dobou, nebo to bylo dycky tak? Vod-jakživa to tak bylo. To už jsme s Voskovcem v Caesarovi a pozděje potom s Horníčkem probírali svoje minulý životy, já jsem tam vyprávěl, jak jsem ve starým Římě uhořel coby pochodeň křesťanská a jak jsem špatně hořel, protože jsem prskal, vono přšelo, a pak Voskovec mi vyprávěl, jak se narodil konečně jednou v bohatý rodině - jenže to bylo právě v Bartolomějské ulici, totiž v Bartolomějské noci a tatínek byl hugenot, takže dlouho nebyl živ.

A já dost často takhle nad novinami přemítám, co bych byl býval byl, kdybych byl býval byl býval, v té které době. To bylo pane plusquam-perfektum, co? No prostě, co by se tak šiklo nejlip, v který době bejt. No tak ve středověku jsem umřel, a to už bych nechtěl, ale takhle sakramente ve středověku jsem si kolikrát myslel - šlechtic. Takovej bohatěj šlechtic. A to je právě ta chyba, neboť šlechtictví zavazuje. To znamená, takovej syn, prvorozenej, toho od malička učili střílet lukem, bit se, oštěpem házet, lovit divočáky, bejt bdělej - být bdělý, abych mluvil správně tedy - proti úkladům, kout pikle, ho museli učit, a potom, jak dorůstal, tak taky šarvátky sem tam nějaký, a rođ udržovat. No, jenže s tím udržováním rođu, to není jen tak, jak se to zdá, protože obyčejně se rođ musel udržovat s urozenou, velice urozenou, rovnocennou - a esli byla hezká

nebo vošklivá, to nehrálo roli, a většinou byly vošklivé. To s vošklivou udržovat rod, a tamto druhý k tomu, to je moc práce. Tedy prvorozené ne, druhorozené syn bych chtěl být. Ten zase závidí tomu prvorozenému, protože to má tak blízko, a kdyby bejval ten se narodil jenom něco později, já mohl být dřív, a už jsou tady úklady, jak ho zbavit prvorozenectví, a spiknutí a puče a potom zase špalvy a sekery a vraždění. A tak dál, a tak dál, a to dá taky práci, vraždy daj práci, postříká člověka různá krev - tak to taky né. Třetí, třetírozený, třetírozený. Ten má titul, poněvadž je urozený, má titul, má nějaký peníze, musej mu je dát, aby nebyla rodová ostuda, není toho tolik, ale jsou to peníze, no a tamten je rytíř a tenhle ten je taky nějaký vladaříček, tak ten třetí kluk se stane opatem v klášteře, no být opatem, to je moje, jeje, to je moje, být opatem. To je klid, sklepy, to je zahrada, zelenina, salátek tam dělaj mniši, já du vokolo, voni mě zdravěj, to je vlastně velkostatek a já jsem velkostatkář a chodím než v kutně, žádný spodní prádlo, co je komu do toho. Lid je bodrý, rád dodá, já taky kývnu na lid, vobčas, pozeptám se, mám dobrou paměť - to musí opat mít - na jména, co dělá Ferdáček a jestlipak Marie už se vdala, lidi to rádi slyšej, rádi vyhověj, no a nějaká sem tam dívka něco přinese opatovi a třeba si s ní může povídat, nebo ji taky ukazovat vobrázky, no a když ne, tak zase jsou tu sudy vina, lesy, zvířina, rybníky, ryby. Sem tam na nocleh zavítá nějaké knížátko nebo kníže, zůstane tři noci, to se debužiruje, zpívá, povídá se a - jeje, to by bylo moje. To by bylo moje. Jo, jenže zase přijde nějaký kazatel, najednou někde nějaký nespokojenec, závistivec, blázen nebo co, a teď to začne, do toho lidu to začne sázet, né, voni vemou sudlice, nebo panovník zas přijde a má jinou víru, klášter se rozboří, a co pak? Co pak, na starý kolena. Nic. Tedy tu kutnu a pod ní nic, hlavu holou, chuť na vino a žádný sklepy - a tak to tedy taky né. Tak zas panovníkem být rovnou, no to já - to je velká zodpovědnost, jémine, to je velká zodpovědnost. Snad jediné vědec. Ve středověku tedy. Vždycky je dobře být vědec. A taky to neměli nejlepší. Když vezmete takovýho Galilea Galilei, já bych nic jinýho, nic menšího nevzal. No tak vobjevíte vědeckou pravdu, zavolají si vás k výslechu ke svaté inkvizici,

ukážou vám nástroje na mučení a řeknou s úsměvem: Tak si vyber, čím máme začít, anebo vodvolej. No a vy pak vodvoláte. I když tedy nakonec řeknete: A just, a přeče se točí, no tak jste vodvolali, to je marný. Vono je to sice nádherný vysvětlení kolaborantství vědy s diktátem, ale co naplat. Jedete sice dál, ale vy jste vodvolali - a to by minešmakovalo.

A tak jsem si po dlouhým uvažování vybral pro sebe jeden z minulých životů, a to sice tak koncem devatenáctého a začátkem dvacátého století. Narodil bych se v Paříži, ve Francii, a jmenoval bych se Alexandre Dumas vnuk. Na rozdíl od Alexandra Dumase syna, svého otce, a na rozdíl od Alexandra Dumase otce, otce Alexandra Dumase syna, mého otce. A byl bych pravnučkem praděda Alexandra Dumase, generála za Napoleona I., kterýžto můj praděd byl negr. No a teď bych tady byl. Přespočetnej sice, ale proč bych si to nevymyslel, sám sebe? A tam bych byl a žil bych si. V Paříži bych si žil. A byl bych ukrutně chytřej. Ne geniální, ne. Geniální byl můj otec, tedy syn, Alexandre Dumas syn byl geniální a Alexandre Dumas otec byl geniální a Alexandre Dumas, generál za Napoleona I. - nebyl geniální, ale byl to nádherný mužský, statečný, poctivý, krásný a rovný. A Alexandre Dumas otec, syn generálův, ten byl geniální - jenom si představte, von napsal čtyřicet her a kolem čtyř set románů. Z toho jenom vám řeknu dva, a ty stačej - Hrabě Monte Christo a Tři mušketýři. A vydělal - no jmění vydělal za ta divadla a za to všechno. Ale, což je zajímavé, on byl tak geniální, že dokázal utratit ještě větší jmění, než vydělal. Zadlužil se, pochopitelně, ale nevadilo mu to. A to je taky kumšt, víte? A tedy můj otec, syn Alexandra Dumase otce, ten, co napsal Dámu s kaméliemi, taky to znáte, krásná věc, a mnoho, mnoho jiného, ten neutratil víc než vydělal, ten utratil míň, než vydělal. A to je taky kumšt, utratit míň, než člověk vydělá. Takže voni oba byli i v tomhle velký kumštýři. No a já bych byl jeho syn. Nebyl bych geniální, to ne. Nebyl bych chudý, to taky ne. Nebyl bych slavný. Ne sám za sebe, ale Alexandre Dumas vnuk, to by stačilo, poněvadž celá rodina byla tak slavná, že by to na mě dechlo. Ale byl bych hezký, to bych byl, protože všichni byli hezci, ta negerská krev z toho Martiniku hodně uděla-

la, urostlý bych byl, s kapičkou negerské krve. A už bych byl tak trošku vychytralý, už bych tak trošku, ne docela, byl bych dege - degeneré - no víte co. Ne moc, ne moc. A žil bych si. To by bylo Café Maxim, znal bych rozkvět impresionismu a zažil bych secesi a Moulin Rouge, Montmartre, tykal bych si s Toulousem-Lautrecom - a žil bych si. Ještě bych stihnul Rotonde a ještě mladýho Picassa. A mladinký Ilja Erenburg. V roce dvanáct bych to tam chytil. No, dával bych si tedy do lebedy, tu nádhernou dobu. Měl bych dva byty, jeden takovej oficiální pro literární salon, kerej bych ved, kam by chodili mi známí, a druhý takovej maličkej, malinkatej bytíček pro zajičky. Měj bych vlastní ekvipáž, pochopitelně koně, krásný lipicány, v Monte Carlu by mě znal každý krupier rulety, v Karlsbadu, tenkrát se nefikalo Karlovy Vary, v Karlsbadu bych měl vždycky v hotelu u Puppů pokoj hned vedle prince regenta, později anglického Edwarda Sedmého. A to by bylo tak, až jednou takhle v Paříži, u Maxima, večer, ani nevím, kterej den to byl, jakýsi kapitán od alžírských spahiů, Babush se jmenoval, takový divný jméno, si dovolil pronést nějakou nepěknou poznámku o mé oblíbené rusovlásce. Rusovláska, ano, to jsem si neuvědomil, že je to pěkný rým na lásku, obyčejně se říká láska - páska, a tady by se na tu lásku dala krásně rýmovat rusovláska, to musím poslat Suchýmu. Tedy ten důstojník by řekl něco ošklivého o mé oblíbené rusovlásce Frou-Frou. Prohlásil by třeba, já nevím, že má naličené rty. A já, já bych se takhle obrátil, jak mám ten frak, a řekl bych mu do očí: Prase! A on by mě udeřil rukavicí do tváře. A hned bysme si vyměnili vizitky, no, ráno by nás navštívili naši svědci, souboj by se odehrával v Boulogni v šest hodin ráno. Tam bysme za mlhy přijeli, každý v ekvipáži, naše milenky by byly v křovinách a plakaly by a jejich doyení by je drželi, aby se nevrhly, aby svým tělem nás chránily, to by se tam dalo narežirovat. No a naměřily by se kroky, prohlídli bysme bambítky, dal by někdo povel k výstřelu a já bych měl první výstřel, protože já jsem byl uražen, že ano. No, protože bych byl gentleman, tak bych vystřelil do vzduchu. Tím bych tedy dal najevo, že jsem nepřišel zabíjet. No ale důstojník by nebyl gentleman, byl to důstojník od kavalérie. Chvastoun. Namířil a vzal mě přesně mezi voči. A já

se skácel. A víte, že udělal dobře? A víte, že bych mu byl vděčnej až do svého příštího zrození? Protože víte, kdy se to stalo? To se stalo přesně jeden den před atentátem v Sarajevu, jak nám tam zastřelili Ferdinanda, jestli se pamatujete. A potom přišla první světová válka, pak Španělsko, pak Mussolini, pak Hitler a druhá světová válka, pak Korea a Vietnam a jede to dál a dál. A ten důstojník mi tohle všechno ušetřil.

se směje s Dušanem Pálkou

Nemusíte se na nás mračit, slečno! Nejsem vaši nepřítel, jen soupeř!

To jste vy osobně, máti? Sakra, to je pech, radši mluvím se záznamníkem...

To bude nějaké nedorozumění. Hory jsem ti sliboval, to jo, ale doly nikdy!

Když jsi mi sliboval, že spolu budeme hledat klíč ke štěstí, netušila jsem, že ho budeme hledat ve volebních programech politických stran...

ALE ANO, PANE DOKTORE, Z NĚKTERÝCH VĚZŮ SE POZDĚJI STALI PREZIDENTI, ALE DALEKO ČASTĚJI JSOU Z NICH REKIDIVISTI

BEZ NÁZORU, BEZ AMBICÍ... ČLOVĚČE ZLATEJ, POMOZ TĚ TO ZEMI, STAŇ SE PREMIÉREM...

KŘÍŽOVKA

Kdo vyhraje tentokrát?

	Kypřítí pědu	První část tajenky	Jméno herce Fialy	Kaprovitá ryba	Iniciály Zátoka	Tyran		Karetní hra	Travník	Značka sošky	Označení nepočet. oddělení	Druhá část tajenky	Odvod branců (znst.)	
Neraz skřít	O		E	L	E	K	Středo- americký stát	P	A	N	A	M	A	
Neraz- hodný konec	R	E	M	I	Z	A	Bájeý vzducho- plavec Pobída	I	K	A	R	U	S	
Sama	A		I	N	Takova (kněž.) Předložka	T	A	K	A	Předložka Staro- turek	O	D	E	
Středo- věká otřazení	T		L	Krátká přístěnka Objednaný pořádek	P	A	L	E	T	O	Značka radem Právníce	R	N	
MPZ Islandu	I		Činit Mongolský pastevce	D	E	N	L	A	T	Setřít vodou	W	M	Y	T
	Recep Typ Bimová svědlice	V	A	L					Lesní porost	M	E	C	H	Start letadla
Ženská jméno	V	E	R	A					Německý „tedy“	A	L	S	O	
Útok	A	T	A	K					Hima- lájská bylina	N	A	R	D	
Oděta	M	S	T	A					Viesovec	Měkká tálová stupnice	0,1 l Mužské jméno	D	L	
MPZ Peru	P	I	Mravoška	Nálož	Judský král	Národní knihovna		Vzrůst Nepohoda	E	M	O	C	E	
	Nížší šlechtic Deska	N	E	M	O	N	Prosek- sout	P	R	O	T	E	T	
Nadvo- řenský titul	P	A	T	I	S	K	Obilní sklad Círá hmota	S	I	L	Q	Tělní tekutina	Druh prysky- řice	
Mohame- dova matka	A	M	I	N	A	Podstavce Vozidla	S	O	K	L	0,1 m Klasno Rozloží svaz		K	
Výklenek ve zdi	N	I	K	A	Úřední spisy Skupovní pořadí	A	K	T	A	Plovoucí led Oděv	K	R	A	
Emška	E	L	A	Nemána Nůž (mn. č.)	R	U	L	A	Leknutí Nedopalek	U	L	E	K	
Iniciály herce Oliviera	L	O	K	A	T	O	Strach Slápní	O	B	A	V	A		
	Část přívratu Tropická divo	V	A	R	N	A	Šaňka Zkratka na kompasu	S	H	O	N	Určena	Část stodoty	
Karetní trumf	T	A	R	O	K	Filmová hvězda Teoréma	S	T	A	R	0,1 m Německý aristokrát	D	M	
Etiopská hora	E	L	I	S	Zvocih Iniciály pěvce Mařička	T	V	O	R	Náz. str. sčtu SPZ okr. Rakycany	D	A	L	
Druh národu	A	E	N	O	M	Trvalka	P	E	R	E	N	A		
Ruská řeka	K	O	L	Y	M	A	Prose	A	K	O	R	A	T	

Pomůcka: nari. Ase, Arkel, Elin, Kolyma

HABER - PILOT
Pty Limited
PRODUCTION

AUSTRALSKÉ LISTY

Vydává: **HABER - PILOT Pty Limited**

A.C.N. 002 830 613

7 Boonah Street

WENTWORTHVILLE

NSW 2145

Tel. (02) 9636 1873

Fax. (02) 9631 2024

Vedoucí redaktorka:

Jana Haberová a redakční kruh

Názory redakce se nemusí ztotožňovat s obsahem příspěvků.
Časopis vychází jednou za dva měsíce.

ADVOKATNI KANCELAR HYMAN'S SOLICITORS

We provide a full range of professional legal advice,
We are prompt, efficient and have a genuine interest in the
welfare of our clients.

* Family Law	* Conveyancing (fixed prices)
* Wills and Probates	* Business / Company Law
* Workers' Compensation	* Personal Injury
* Hearing Loss	* Criminal Law

FIRST CONFERENCE FREE

Česky mluvící právnicka - Petra Morávek BEc.LLB.

Suite 31, 3rd Floor Phone: (03) 9793 7676

88-90 Walker St, Fax: (03) 9793 7585

Dandenong 3175 Mobil: 019 420 738

Office also at 450 William St, Melbourne, 3003
- by appointment only

NEW AGAIN

PTY LTD

Opravy karoserie, nový lak, vnější i
vnitřní úpravy, odstranění rezu, všechny
modely a druhy aut.

BODY REPAIRS

7 b PERAK St. MONA VALE
telefon: (02) 9999 2595

Zveme vás na nezapomenutelnou dovolenou

MAGNETIC ISLAND

Ostrov věčného léta, romantických zálivů, zlatých pláží a kokosových palm, je
osm kilometrů od Townsville v severním Queenslandu. Má rozlohu 52 kilometrů
a je z větší části národním parkem. Ostrov má všechny služby města, obchody, 15
výborných restaurací, 4 turistické resorty, golfové a tenisové kurty, plachetnice,
procházky panenskou přírodou. Je zde zábava pro dospělé i pro děti.

Nabízíme moderní, kompletně vybavené dvoulůžnicové (pro 5 osob) a jednolůžnicové
(pro 3 osoby) byty na pláži Nelly Bay s nádherným výhledem na moře. Na požádání
zašleme fotografie a další informace. Navštivte nás a my vám promítneme video.

Týdenní pronájem - \$290. - za jednolůžnicový byt.

Beachside Palms Holiday Units

Frank Baychek

7 Wilberforce Ave, Rose Bay, NSW 2029, tel (02) 9371 9164

Pohled z okna bytu.

**Stěhování nábytku,
mezistátní - zámoří.**

Brisbane, Melbourne- týdně
Nth QLD, SA & WA - čtrnáctidenně.

(02) 9365 5535

Bezplatné porady.

Bezpečné a odborné uskladnění.

fax (02) 9365 5304

1a Palmerson Grv. (roh Aiherton Rd) OAKLEIGH 3166

Tel: (03) 9564 7679 Fax: (03) 9564 7752

AH: (03) 9801 2796 Mob: 041 201 6556

Lic. No. 31446

ZAŘÍDÍME:

*Vaše cesty do celého světa.
Návštěvy z České i Slovenské republiky.
Cesty kolem světa. Ubytování, půjčování aut.
EURORAIL- vlakem po Evropě.
Cesty lodí, autobusové zájezdy.
Cestování po Austrálii a další.*

ČTĚTE
PODPORUJTE
ODEBÍREJTE

AUSTRALSKÉ LISTY

JEJICH BUDOUCNOST JE NA VÁS

SUSTEK

LUST NOMINEES P/L TRADING
AS PAINT SPOT

DISTRIBUTORS OF PAINT
AND PAINTERS' SUPPLIES

Ph: 9557 4109, 9557 2863
Fax: 9557 4924

378 Centre Rd, Bentleigh 3204

BENTLEIGH PAINT SPOT

**Chcete vymalovat dům,
zkrášlit byt?
Využijte služeb české firmy,
která nabízí všechny služby
pro malíře,
spolu s radou odborníků.**

volejte: 03 9557 4109, 03 9557 2863

APPLIED COMPUTER SYSTEMS (Australia)

Nabízí systém vytvořený zvlášť pro vás!

(viz obal)

MULTIMEDIA

Capture video in real-time to your hard disk. Editing with special effects and sound. Playback under Windows in true colours. Full motion CD video playback.

TV-VIDEO

Live TV on your PC. Capture single frame at 320 x 240. Tinting or photo retouching. Full motion sequencer. Record to tape in S-VHS quality.

VIDEO-PRO

Linear or nonlinear editing. Quality of output up to Betacam. Time code for single frame accuracy. Adjustable compression digital recording.

CZECH

AIRLINES

FLY OK FLY ČSA

**POHODLNÁ CESTA DO
PRAHY A EVROPY**

S VÝBORNÝM SPOJENÍM Z BANGKOKU

Kontaktujte naše cestovní kanceláře nebo přímo:

**CZECH
AIRLINES**

Suite 809, AUSTRALIA SQUARE TOWER, SYDNEY
P.O. BOX H110, AUSTRALIA SQUARE, NSW 2000

TELEPHONE: 9247 6196 FACSIMILE: 9232 1713